

Digitaliserings- og
Ligestillingsministeriet
Stormgade 2
1470 København K

Ankestyrelsens svar på intern høring om lovforslag om ligestilling af krisecentertilbud til mænd (Id nr.: 41643)

3. november 2023

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet har ved brev af 6. oktober 2023 bedt om Ankestyrelsens eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

J.nr. 23-84812

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke bemærkninger til lovforslaget.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

Økonomiske bemærkninger

Som angivet i internt høringssvar af 15. august 2023, estimerer Ankestyrelsen, at lovforslaget medfører en tilgang på ca. 10 sager årligt, svarende til en årlig omkostning på 0,1 mio. kr. for Ankestyrelsen.

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Venlig hilsen

Jesper Hagen

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
Stormgade 2-5
1470 København K
Att.: lige@lige.dk

HØRING VEDRØRENDE LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE (LIGESTILLING AF KRISECENTERTILBUD TIL MÆND)

Danner vil gerne takke for muligheden for at komme med bemærkninger til Digitaliserings- og Ligestillingsministeriets udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

GENERELLE BEMÆRKNINGER

Først og fremmest vil Danner gerne kvittere for ministeriets intention om at give mænd og andre personer, der bliver udsat for vold i nære relationer, bedre mulighed for at få hjælp.

Danner bakker op om ønsket om at præcisere målgrupperne for og formålet med et krisecenterophold. Det er positivt, at formuleringen "eller tilsvarende krise" udgår af formålsbestemmelsen i § 109, stk. 1. Præcisionen vil mindske risikoen for uklarhed omkring visitationsgrundlaget til krisecentrene samt højne sandsynligheden for, at ophold på krisecentre udelukkende tilbydes til personer med behov for beskyttelse, voldsfaglig behandling og støtte. Samtidig er det positivt, at der med lovforslaget indsættes et nyt stk. 2 i § 109, som tydeliggør, at det midlertidige ophold skal hjælpe personer udsat for vold i nære relationer og eventuelle ledsagende børn til at etablere en selvstændig tilværelse uden vold. Danner mener dog, det vil det være hensigtsmæssigt, hvis loven også giver mulighed for voldsfagligt efterværn på lige fod med bestemmelserne i servicelovens § 110 om efterforsorg. Det vil understøtte den voldsudsatte og evt. medfølgende børns generelle trivsel og muligheder for at fastholde et liv uden vold.

Det bør sikres, at vidensgrundlaget er solidt på alle krisecentre uanset målgruppen. Det indebærer garanti for grundig visitation og revisitation og generel høj voldsfaglighed på kommende krisecentre – uanset målgruppen. Reel ligestilling forudsætter, at den enkelte voldsudsattes behov for beskyttelse, voldsfaglig behandling og støtte afdækkes konkret. Det er ikke alle voldsudsatte, der har behov for den samme indsats for at blive fri af vold.

Danner har med tilfredshed noteret sig, at selvmøderprincippet opretholdes i § 109 og videreføres i de foreslåede nye bestemmelser §§ 109 a og 109b. Det er helt afgørende for voldsudsattes mulighed for at bryde med volden, at selvmøderprincippet bevares, så voldsudsatte kan henvende sig på krisecenteret – også akut – uden foregående visitation fra kommunen.

BRUG FOR AT TYDELIGGØRE KØNSMÆSSIGE FORSKELLE

Det er glædeligt, at ministeriet bebuder, at der med lovforslaget ikke sker en forringelse af voldsudsatte kvinders rettigheder efter serviceloven. Tilsvarende, at ministeriet anerkender behovet for kønsadskillelse samt det kønnede aspekt ved vold i nære relationer. Kvinder udsættes stadig i højere grad for vold af mænd. Kvinder udsættes i langt højere grad for grovere og farligere vold end mænd generelt. Og kvinder er i større risiko for at blive dræbt af deres (eks)partner. Alle voldsudsatte, uanset køn, kønsidentitet og seksualitet, bør få den specialiserede voldsfaglige hjælp, de har brug for, og som konkret imødegår den type vold, de er udsat for. Danner opfordrer derfor til, at ministeriet fastholder et systematisk fokus på partnervoldens kønsbaserede karakter og på behovet for voldsfaglige specialiserede indsatser.

Det er helt afgørende, at der sikres tilstrækkelig finansiering til området i forbindelse med udvidelsen af målgruppen. Ellers vil implementeringen af tilbud til flere målgrupper – uanset intentionen – trække ressourcer væk fra tilbud til voldsudsatte kvinder samt reducere muligheden for at udvikle specialiserede voldsfaglige tilbud rettet specifikt mod de nye målgrupper i lovforslagets §§ 109a og 109b.

I lovforslagets afsnit 3 om ligestillingsmæssige konsekvenser bør ministeriet forholde sig til Danmarks forpligtelser i henhold til Istanbulkonventionen. Det er væsentligt at have øje for de kønsbaserede forskelle og bestemmelserne i konventionen for at sikre, at Danmark også i fremtiden lever op til Danmarks konventionsmæssige forpligtelser til at yde særlig beskyttelse til piger og kvinder udsat for vold.

ALLE VOLDSUDSATTE BØRN OG VOKSNE SKAL HAVE RET TIL VOLDSFAGLIG PSYKOLOGHJÆLP

Det er glædeligt for voldsudsatte børn og unges rettigheder, at børn både over og under 12 år, der har oplevet enten fysisk eller psykisk vold i nære relationer, med forslaget til ændring af Barnets lov § 41, får ret til at modtage behandling af en psykolog i privat eller offentligt regi, eller i regi af en civilsamfundsorganisation med kun én forælders samtykke. Det vil generelt gøre en stor forskel for de mange børn, som vokser op i familier med vold. Danner anerkender desuden behovet for præciseringen af, at det er tilstrækkeligt, at den forældremyndighedsindehaver, som barnet følger på krisecenter, samtykker til behandlingen.

Danner anbefaler dog, at det i lovforslagets bemærkninger bliver præciseret, at det forudsættes, at behandlende psykolog har en specialiseret voldsfaglig baggrund. En almindelig autoriseret psykolog uden en voldsfaglig baggrund har ikke nødvendigvis den fornødne indsigt i voldens dynamikker, udtryk og konsekvenser. Det indebærer en risiko for uhensigtsmæssig behandling til den voldsudsatte.

Psykologhjælp bør bero på voldsfaglig traumeinformeret praksis. Og de 10 timer bør kunne tilbydes til både voksne og børn på det krisecenter, de er indlogeret. Det vil muliggøre en mere specialiseret, effektiv og sammenhængende indsats til de voldsudsatte.

TILSYN BØR STILLE KRAV TIL VOLDSFAGLIGHED OG SIKKERHED PÅ KRISECENTRENE

Danners kvindekrisecenters praksis bygger på forskning og mange års erfaring og viden om forskellige voldstyper, voldens dynamikker og konsekvenser samt sikkerhed.

8. november 2023

Voldsfagligheden er suppleret af socialfaglig ekspertise med indsigt i voldsudsatte kvinders særlige udfordringer og behov.

Voldsfaglighed og sikkerhed bør efter Danners optik være helt centralt i krisecentrenes arbejde med voldsudsatte. Både på nye og fremtidige krisecentertilbud og på eksisterende krisecentertilbud. Den voldsfaglige kvalitet og anerkendte sikkerhedsrisikovurderingsværktøjer bør blive behandlet særskilt i socialtilsynet med krisecentre. Socialtilsynet bør forpligtes til at sikre, at tilbuddene lever op til de særlige behov, som de differentierede målgrupper i de foreslåede bestemmelser i §§ 109, 109a og 109 b, har. Konkret anbefaler Danner, at det af bemærkningerne fremgår, at tilsynene har til opgave både at godkende tilbud og føre løbende tilsyn med, at tilbuddene er voldsfaglige og relevante i forhold til bestemmelsernes målgrupper.

Det bør desuden undersøges, om og hvor nye krisecentre skal etableres. Særligt med fokus på behov, målgruppe og geografi – så det sikres, at etablering af nye krisecentre dækker et konkret konstateret behov med henblik på bedst mulig udnyttelse af ressourcerne.

BØRN PÅ KRISECENTRE SKAL ANERKENDES SOM SELVSTÆNDIGE RETTIGHEDSHAVERE

Danner noterer sig, at omsorg, støtte og rådgivning til ledsagende børn flere steder bliver fremhævet i lovforslaget som en af de rettigheder, personer udsat for vold får med lovforslaget. Men indsatser til børn er ikke konkret beskrevet eller defineret i lovforslaget. Specialiserede indsatser til børn er i dag ikke en del af takstgrundlaget for krisecentrene. Det udgør et stort problem for krisecentrenes mulighed for at oprette, udvikle og vedligeholde specialiserede børnefaglige indsatser til voldsudsatte børn på krisecenteret.

Danner opfordrer til, at børn på krisecentre betragtes som selvstændige rettighedshavere, som det fx er indført i Norges krisecenterlov. Indsatser til børn på krisecentre bør anerkendes som en del af kerneydelsen.

I Socialtilsynets kvalitetsmodel bør desuden indgå en evaluering af krisecentrenes indsatser til børn. Det vil sikre, at børn på krisecenter i højere grad vil være garanteret indsatser, som tager afsæt i den nødvendige specialiserede børne- og voldsfaglighed, og at voldsudsatte børn får et kvalificeret tilbud om hjælp og støtte, uanset hvor i landet de er indlogeret.

KØNSOPDELING OG PRÆCISERING ER NØDVENDIGT FOR AT SIKRE VOLDSUDSATTES KVINDERS SIKKERHED

Med den foreslåede bestemmelse i § 109 b får et krisecenter i Danmark mulighed for at henvende sig til flere målgrupper på samme tid. Danner anerkender intentionen om at give alle personer, uanset køn, kønsidentitet eller seksualitet, mulighed for at få ophold på boformer efter servicelovens § 109 b, hvis de i øvrigt opfylder målgruppebetingelserne.

Danner finder det imidlertid stærkt problematisk, at krisecentre, som ønsker at henvende sig til både kvinder og mænd, således vil kunne oprettes som en boform efter § 109 b. Det må aldrig nogensinde kunne forekomme, at en kvinde indlogeret under § 109b risikerer at møde sin voldsudøver på et krisecenter, fordi voldsudøver er indlogeret

8. november 2023

samme sted. Danner anbefaler, at forskellen på målgrupperne, deres behov og visitationsgrundlag præciseres og tydeliggøres. Sikkerhedsaspektet og beskyttelsesbehovet må og skal være styrende for visitationen til et konkret krisecenter.

Sikkerheden for den voldsudsatte på krisecenter vil blive styrket ved, at krisecentrene er kønsopdelte og adskilte – og at krisecentrene er forpligtet til at fokusere på én målgruppe. Det bør desuden ikke være muligt at drive botilbud under både § 109 og § 110 på samme matrikel. I dag indlogeres blandt andre personer med misbrug og personer med psykisk sygdom på §110 botilbud, og her er der f.eks. ikke fokus på børns oplevelse af tryk eller på voldsudsattes sikkerhed.

Ved blandede botilbud efter § 109 og § 110 ser Danner en potentiel risiko for sikkerhedsbrister og for, at kvaliteten af den voldsfaglige hjælp og støtte til voldsudsatte børn og voksne ikke kan opretholdes.

I er velkomne til at kontakte Cecilie Nielsen på cen@danner.dk eller 30785862, hvis I har spørgsmål til høringssvaret.

Med venlig hilsen

Mette Marie Yde

Direktør/CEO

Digitaliserings- og ligestillingsministeriet
1470 København K
lige@lige.dk

Den 8. november 2023

Høring over udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Dansk Erhverv har modtaget udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd). Vi takker for muligheden for at kommentere og levere konstruktive input.

Overordnet set er Dansk Erhverv glade for lovforslaget, og vi kan bakke op om, at alle voldsudsatte personer, uanset køn, får ret til samme kvalificerede hjælp på et krisecenter. Derudover vil vi særligt fremhæve følgende positive elementer, som lovforslaget vil sikre:

1. Opdelingen i 3 næsten enslydende bestemmelser er velegnet til at sikre, at den konkrete målgruppes særlige behov afdækkes og understøttes af underliggende lovgivning, vejledninger og myndighedspraksis.
2. Børn, der har oplevet fysisk eller psykisk vold i nære relationer, kan få psykologhjælp med samtykke fra (kun) den ene forældremyndighedsindehaver.

Dog ser Dansk Erhverv også visse udfordringer og bekymringer i lovforslaget, som vi uddyber i nedenstående specifikke bemærkninger.

Specifikke bemærkninger

1.1 Præcisere formålet med opdeling i 3 bestemmelser – bl.a. forskel i beskyttelsesbehov

Den specialiserede indsats, der i dag tilbydes efter § 109, er udviklet på baggrund af mange års arbejde med og viden om voldsudsatte kvinder. Det betyder, at myndighedernes retningslinjer, vejledninger mv. samt aktørernes viden om målgruppens behov, effektfulde indsatser mv. er udviklet med fokus på voldsudsatte kvinders behov. Dertil kan mændenes behov være anderledes. F.eks. giver Mandecenteret udtryk for i deres høringssvar, at voldsudsatte mænds beskyttelsesbehov er anderledes end kvinders. Dette kan få betydning i forhold til både tilrettelæggelsen af indsatsen til manden samt i forhold til krisecentrets fysiske rammer.

Dansk Erhverv anbefaler

Derfor er opdelingen i 3 bestemmelser velegnet til at sikre, at de nye målgruppers eventuelle særlige behov afdækkes og imødekommes i myndighedernes underliggende retningslinjer, godkendelsesprocesser og praksis i øvrigt.

Dertil vil det også være centralt, at det tydeliggøres, at formålet med opdelingen er at sikre en individuel tilretning for hver målgruppe af de myndighedsmæssige krav mv. i forhold til indsatsen, herunder særligt i forhold til den fysiske indretning af krisecentrene.

1.2 Nødvendigt med præcisering af krisecentrets indsats

Dansk Erhverv bakker op om ministeriets ønske om at præcisere og/eller afgrænse botilbuddets indsats i forhold til de øvrige indsatser i serviceloven. Dette vil sandsynligt styrke grundlaget for et godt og konstruktivt samarbejde mellem kommunen og krisecentret med fokus på borgerens behov.

Dansk Erhverv anbefaler

Der er dog behov for, at der indføres en positiv og ikke udtømmende liste over, hvad der kan og/eller skal indgå i krisecentrets indsats med henblik på at indsnævre fortolkningsrummet og variationen blandt landets kommuner.

1.3 Definition af barnets regelmæssige ophold på krisecentret

Denne regel har til formål at sikre barnet den nødvendige psykologhjælp. Fokus er at sikre, at den 'udøvende forælder' ikke kan blokere for, at barnet modtager den nødvendige psykologhjælp. Dog er begrebet og kravene hertil uklare.

Dansk Erhverv anbefaler

Begrebet og kravene hertil skal tydeligt defineres, herunder skal særligt kravet til regelmæssig ophold.

Bemærkninger vedrørende implementering:

2.1 Udfordringer i forbindelse med lovens ikrafttræden og godkendelse af tilbud

I henhold til lovudkastet skal de nye regler træde i kraft pr. 1. juli 2024. Det synes herved at være forudsat, at det vil være muligt for Socialtilsynet at godkende nye tilbud således, at disse vil kunne opstarte driften med lovens startdato.

Med en forventet fremsættelse af lovforslaget til februar 2024 er det imidlertid tvivlsomt, hvorvidt Socialtilsynet har tilstrækkelig tid og ressourcer til at kunne implementere reglerne og behandle ansøgninger om godkendelse før 1. juli 2024.

Dansk Erhverv anbefaler

Dansk Erhverv opfordrer derfor til, at lovforslaget forholder sig til den administrative byrde i forbindelse med ikrafttræden, herunder særligt om Socialtilsynet har

tilstrækkelig tid til at udarbejde retningslinjer mv., der har fokus på de nye målgrupper (mænd, LGBT+ personer og blandede krisecentre).

Der skal desuden sikres tid til, at tilbuddene kan nå at få godkendelse inden lovens ikrafttræden. Hvis det i praksis ikke er muligt at opnå godkendelse pr. 1. juli 2024 vil der – i strid med lovens og SSA-aftalens hensigt – komme et hul, hvor alle igangværende forløb hos psykolog vil blive afbrudt med risiko for stor skade for mændene og deres børn.

Det er vigtigt at sikre, at både Socialtilsynet og de nye tilbud kan have et solidt fundament inden lovens ikrafttræden. Særligt skal det bemærkes, at Socialtilsynet normalt har 3 måneder til behandling af en ansøgning – og dette uanset, om godkendelse efter § 109 a og b betragtes som en væsentlig ændring af godkendelsen eller en egentlig nygodkendelse.

Dertil vil det også være centralt, at Socialtilsynet har en indgående forståelse til målgruppen og tilbuddet samt tydelige retningslinjer for vurdering af tilbuddet, således for-
tolkningsrummet og variationen reduceres. Dette vil Dansk Erhverv gerne bidrage til.

2.2 Mulighed for at lette den administrative byrde for Socialtilsynet

En godkendelse efter de nye §§ 109a og 109b vil formentlig – hvis ikke andet fremgår – være en nygodkendelse, hvilket kræver en omfattende ansøgningsproces, hvor tilbuddet forholder sig til alle aspekter af indsatserne.

Dansk Erhverv anbefaler

For at lette den administrative vil det kunne præciseres, at ansøgning om godkendelse efter § 109a og b skal betragtes som en væsentlig ændring hvis tilbuddet allerede i dag er godkendt til at indskrive mænd/personer udsat for vold, og at mændene/personerne kan indskrives med medfølgende børn.

Ved en væsentlig ændring vil tilbuddet alene skulle forholde sig til de ændringer, der følger af den nye lovgivning. Dette vil medføre en væsentlig lettelse af den administrative byrde for både Socialtilsynet og de omfattede tilbud.

2.3 Konkret udfordring for eksisterende tilbud godkendt efter servicelovens § 110

Flere krisecentre har i dag indgået en række lejemål rundt i landet. Alle lejemål er indgået med udgangspunkt i de lokalemæssige krav mv., der gælder for tilbud efter servicelovens § 110.

Hvis der administrativ indføres krav til den fysiske indretning som f.eks. krav om lukket gård, et minimum antal kvadratmeter, toiletter, bade mv. pr. plads eller lignende, så vil dette potentielt kunne umuliggøre en ændring af krisecentrenes nuværende pladser til § 109a pladser. Vi vil her igen referere til, at mænd og kvinders behov på et krisecenter kan være væsentligt forskelligt i forhold til visse parametre.

Hvis de eksisterende tilbud, der i dag arbejder for at hjælpe de voldsudsatte mænd og deres børn, ikke kan få godkendt de fysiske rammer efter §§ 109a og b, da vil dette reelt

umuliggøre en videreførelse af arbejdet for de voldsudsatte mænd og deres børn. Det skal herved fremhæves, at de fleste lejekontrakter indgås med længerevarende uopsigelsesperioder samt, at en indretning og flytning til nye lokaler vil være forbundet med uforholdsmæssige store udgifter.

Dansk Erhverv anbefaler

Vurderingen af krav til krisecentrets sikkerhedsmæssige indretning bør inddrage de nuværende tilbuds erfaringer og inddrage en konkret faglig vurdering af målgruppens behov og sikkerhedsrisici samt krisecentrets øvrige muligheder for at håndtere et eventuelt højt trusselniveau.

Dertil skal der i forarbejderne indarbejdes en adgang til dispensation for eventuelle myndighedskrav i relation til krisecentrenes fysiske indretning, hvis dette kan gives uden væsentlig forringelse i tilbuddet, herunder særligt, hvor et eventuelt behov for afskærmning/sikkerhedsmæssige tiltag kan imødekommes ad anden vej. Denne dispensationsadgang bør kun gælde lejemål, som enten er godkendt eller ansøgt om godkendelse af på tidspunktet for offentliggørelsen af lovforslaget.

Såfremt der er behov for uddybning af ovenstående, står Dansk Erhverv til rådighed.

Med venlig hilsen

Anders Nyberg Olesen

Politisk konsulent i Velfærd & Samfund

8. november 2023

Høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Dansk Kvindesamfund og Kvinderådet takker for muligheden for at afgive høringssvar til forslag om ligestilling af krisecentertilbud til mænd og personer, og har med interesse læst forslaget. Vi fremsender hermed vores bemærkninger.

I Dansk Kvindesamfund og Kvinderådet mener vi, at alle personer udsat for vold af en partner, ekspartner eller familiemedlem skal modtage rettidig hjælp og have adgang til voldsfaglige specialiserede tilbud, der støtter dem i at bearbejde voldens konsekvenser og hjælpe dem videre til et liv uden vold. Vi finder det positivt, at der ikke rejses tvivl om, hvornår voldsudsatte har ret til krisecenterophold.

Vi bifalder, at SEL § 109 med forslaget ikke kønsneutraliseres. Vi finder det samtidigt afgørende, at en ændring af SEL § 109 tager hensyn til de sociale og økonomiske konsekvenser, som volden medfører, og at ændringen tager hensyn til de kønnede forskelle i forhold til omfang, konsekvenser og hyppighed og dertilhørende behov.

En revidering SEL § 109 skal sikre, at voldsudsattes behov for hjælp, støtte, rådgivning og beskyttelse dækkes af krisecentertilbud. Vi finder, at forslaget på nogle områder med fordel kan skærpes, og kommer hermed med en række bemærkninger.

Sikkerhedsvurderinger og beskyttelsesforanstaltninger er centrale for krisecentertilbud

Alle med et beskyttelsesbehov skal have ret til krisecenterophold. Kvindekrisecentre foretager i dag altid sikkerhedsvurderinger, når en kvinde og hendes eventuelle børn flytter ind. Beskyttelse bør være en kerneopgave for alle krisecentre.

Sikkerhed er en afgørende faktor, når en kvinde og hendes børn visiteres til krisecenterophold. Derfor bør brugen af anerkendte risikovurderingsværktøjer være et krav for krisecentrenes visitationsproces. Det medfører i nogle tilfælde, at kvinder ud fra et sikkerhedsperspektiv indskrives på krisecentre, hvor der er stor fysisk afstand til kvindens bopælskommune. Samtidig udarbejdes en sikkerhedsprofil af kvinden, hvor det vurderes, om kvinden for sin og børnenes sikkerhed bør flytte bopælskommune.

Med forslaget forstås beskyttelse som ”beskyttelse fra voldens konsekvenser” (s. 32, 38, 47). Det bør fremgå tydeligt af forslaget, at beskyttelse på krisecentrene defineres som beskyttelse mod volden, mod flere overgreb og mod potentielt drab. Kvindekrisecentrene har i dag en høj grad af sikkerhed med bl.a. overvågning og førnævnte sikkerhedsprofiler, da kvinder på krisecentre frygter for deres egen og deres børns sikkerhed. Forskning, erfaring og statistik underbygger, at dette er en velbegrundet frygt.

Børns ret til beskyttelse og voldsfaglig støtte og rådgivning

Dansk Kvindesamfund og Kvinderådet bifalder, at børn og unge, som har oplevet eller været vidne til fysisk eller psykisk vold i nære relationer kan modtage behandling af en psykolog med kun én forældremyndighedsindehavers samtykke.

Samtidig bemærker vi, at udvidelsen af målgruppen ikke inkluderer definitionen af børn som selvstændige rettighedsindehavere. Det vækker bekymring, at børn ikke indtænkes i revideringen af SEL § 109, da mere end 2200 børn hvert år ledsager deres mor på krisecenter. Børn bør med forslaget indtænkes som mere end blot ledsagere, men som voldsofre. Børnene har overværet vold i hjemmet, og oplever alvorlige konsekvenser af volden, som er dybt skadelige og som kræver en voldsfaglig indsats fra specialiseret personale. Derfor bør børn få ret til at modtage voldsfaglig rådgivning, støtte, omsorg og beskyttelse. Denne indsats, som ligeledes bør forstås som forebyggende, bør defineres tydeligt i forslaget for at sikre børns udvikling, sikkerhed og helbred samt for at forebygge generationsvold.

Alle børn, der ledsager deres forælder på krisecenter, bør modtage en børnefaglig indsats. For at sikre at dette reelt udføres, kan der med fordel inkluderes et børneperspektiv i Socialtilsynets kvalitetsmodel i tilsynsrapporten, som i dag ikke indeholder en kvalitetssikring af det nødvendige voldsfaglige arbejde med voldsramte børn. På den måde kan Socialtilsynet forholde sig til, om den børnefaglige indsats beror på en stærk voldsfaglighed, der bidrager til, at børnene får hjælp og støtte til at bearbejde voldens konsekvenser.

Etableringsret skal bero på behovsanalyser og faglighed

Vi vil opfordre til, at etableringen af nye krisecentre beror på behovsanalyser for at sikre en forsvarlig og ansvarlig geografisk dækning. Vi opfordrer yderligere til, at dette kan foregå gennem en implementeringsperiode, hvor antallet af krisecenterpladser jf. behov monitoreres. Voldsfaglighed bør indgå som et specifikt parameter i vurderingen af kvalitet og relevans for etableringen, såvel som

at Socialtilsynet bør have ”voldsfaglig kvalitet” som et særskilt tilsynstema. Socialtilsynets krav til krisecentrene bør skærpes. så der ved etableringen af nye krisecentre indgår et krav til en stærk voldsfaglig værktøjskasse blandt medarbejdere og ledelse. En central del af kvindekrisecentrenes virke er deres voldsfaglige viden og praksis, som er etableret på et mangeårigt fundament af forskning og praksiserfaring. Voldsfagligheden bør derfor inkludere viden om voldstyper, voldsdynamikker og voldens konsekvenser for den relevante gruppe, og suppleres af socialfaglig ekspertise og indsigter i gruppens behov og udfordringer. Den praksis bør fortsætte.

Skab transparens om finansieringsmodellen

Vi finder det bemærkelsesværdigt, at den foreslåede finansieringsmodel til krisecentre for hhv. mænd og personer adskiller sig fra den nuværende finansieringsmodel, som kvindekrisecentrene i dag efterlever. Vi registrerer, at forslaget generelt er uklart i dets finansiering, og henviser til, at ministeriet offentliggør, hvordan midlerne fordeles samt hvordan behovet er udregnet.

Afsluttende bemærkninger

Vi er undrende over, at der med forslaget ikke er blevet lyttet til de særskilte behov, som målgrupperne har. Forslaget bør fx bemærke, at nogle grupper er dobbeltudsatte fx migrantkvinder eller LGBT+. Det fremstår derudover utydeligt, hvad definitionen af "personer" indebærer, og forslaget forsømmer derved at inkludere eksisterende viden om behov og udfordringer for de særskilte grupper.

Dansk Kvindesamfund og Kvinderådet vil gøre opmærksom på, at det kønnede element i partnervold og vold i familien ikke må skjules og dermed udviskes med forslaget. Kvinder er dobbelt så udsat for partnervold sammenlignet med mænd, og den partnervold kvinder udsættes for er hyppigere, mere alvorlig og indgyder mere frygt. Kvinder er tre gange så hyppigt som mænd udsat for psykisk partnervold. For de øvrige voldsformer er kvinder dobbelt så udsat. Derudover spiller den historiske ulighed mellem mænd og kvinder en rolle i den vold, kvinder udsættes for.

Med Danmarks ratificering af Istanbulkonventionen følger en forpligtelse til at bekæmpe kønsbaseret vold gennem lovgivning, politikker, støtteforanstaltninger, dataindsamling og forebyggelse. At volden har kønnede forskelle, er anerkendt i konventionen, som definerer kønsbaseret vold som: ”Vold, der udøves mod en kvinde i kraft af hendes køn eller som rammer kvinder i uforholdsmæssig grad” (art. 3). Konventionen markerer ydermere, at stater skal have særligt fokus på voldsudsatte kvinders sikkerhed (art. 18). At den partnervold, som kvinder udsættes for, er farligere og mere

alvorlig, samt at forskellige køn udsættes for forskellige former for vold og i forskellig grad, skal derfor afspejles i SEL § 109.

At kvinder med SEL § 109 har en anden retsstilling end mænd er - og har altid været - velbegrundet. Der er kønnede forskelle i volden, som ikke må udviskes i udvidelsen af krisecenterparagraffen.

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet

Stormgade 2-6

1470 København K

København Ø, d. 08.11.23

Høringsvar vedrørende jeres id nr.: 41643

Dansk Stalking Center takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

Indledningsvist vil Dansk Stalking Center bemærket, at det fortsat er vigtigt at stalking betragtes som en særegen/særskilt voldsform og ikke en underart af psykisk vold. Både ud fra et definatorisk udgangspunkt og fordi stalking oftere udspiller sig i en ikke nær relation end i den nære relation. Det viser tal fra Justitsministeriet fra 2018, hvor 28 %¹ var udsat for stalking i den tidligere nære relation.

Ad § 1: Dansk Stalking Center hilser ligestillingen af krisecentertilbud til kvinder, mænd og nonbinære varmt velkomment. Alle personer udsat for alle former for vold bør selvsagt have ret til beskyttelse samt voldsfaglig behandling og støtte.

Ligestillingen på området skal bidrage til det fortsatte arbejdet med aftabuiseringen af voldsudsathed, ligegyldigt kønsidentitet.

Dansk Stalking Center har ikke erfaring med at tilbud forringes, ved indlemmelse af flere i målgruppen som sådan, men centeret læner sig gerne ind i andres erfaringer, hvorfor opdelingen i de foreslåede bestemmelser i henholdsvis servicelovens §§ 109-109 b anerkendes som formålstjenestelige til forebyggelse heraf.

Ad § 2: Med henvisning til det foreslåede stk. 3 til barnets lov (lov nr. 721 af 13. juni 2023) § 41 hilser Dansk Stalking Center muligheden for, som civilsamfundsorganisation, at kunne tilbyde børn under 12 år psykologbehandling ved samtykke fra kun den ene forældremyndighedsindehaver velkomment med visse forbehold.

Dansk Stalking Center vurderer at der er behov for helt klare retningslinjer for, hvordan det skal vurderes, hvorvidt der er tale om at barnet har oplevet fysisk eller psykisk vold i nære relationer, og hvilke krav der vil skulle være til dokumentation herfor.

Dansk Stalking Center vil almindeligvis kun have kontakt til den ene forældre, som vil kunne berette om at denne og fælles børn er udsat for stalking af den anden forældre.

Centeret har ikke traditionelt afkrævet dokumentation for dette, da tilbuddet om psykologbehandling til børn på nuværende tidspunkt er betinget af samtykke fra begge forældre, hvis der er fælles forældremyndighed.

---

¹https://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Forskning/Forskningsrapporter/2018/rapport_omfanget_og_karakteren_af_stalking_ij_0.pdf

Dansk Stalking Center mener det i få, men alligevel i nogle, tilfælde vil kunne befrygtes at centerets og lignende tilbud vil kunne benyttes utilbørligt, hvis der ikke udarbejdes retningslinjer for hvordan vurderingen skal foretages og hvilke krav, der kan stilles for dokumentation.

De udarbejdede retningslinjer vil også skulle sikre at centeret og lignende tilbud, ved eventuel henvendelse af den anden forældremyndighedsindehaver, kan dokumentere at behandlingen er givet i overensstemmelse med lovens formål.

Med henvisning til det foreslåede stk. 4 til barnets lov § 41 ønsker Dansk Stalking Center, som civilsamfundsorganisation, viden om hvordan centeret skal forholde sig til bestemmelsen, når kun psykologbehandling i offentligt eller privat regi nævnes.

Vil det fortsat, hvis lovændringen vedtages, være nødvendigt for centeret at indhente samtykke hos begge forældremyndighedsindehavere, hvis barnet over 12 år ikke selv har opsøgt behandling. Dette er vigtigt at få klarlagt, således centerets brugere er sikret korrekt vejledning i overensstemmelse med lovens formål.

Med venlig hilsen

Rikke Nue Møller,

Direktør

Dansk Stalking Center

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
Att. Ane Villumsen
Stormgade 2-6
1470 København K

Sendt til: lige@lige.dk

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

8. november 2023

Høringsvar over udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Danske Advokater har modtaget ovennævnte lovforslag og takker for muligheden for at komme med kommentarer. Udkastet til lovforslaget har været behandlet i bestyrelsen for Danske Familieadvokater, der fungerer som Danske Advokaters fagudvalg for familieret.

Danske Advokater og Danske Familieadvokater hilser lovforslaget velkommen og vi støtter op om at sikre voldsfres rettigheder uanset køn.

Vi foreslår, at man sikrer, at alle er lige for loven og undlade at benytte en kategorisering mellem ”kvinder”, ”mænd” og ”personer” og at Ligestillingsministeriet bør udarbejde en samlet § 109 med betegnelsen ”personer”. Det samme gør sig gældende for formuleringen ”kvindekrisecenter”, der af samme grund, bør ændres til ”krisecenter”.

Afsluttende bemærkninger:

Danske Advokater og Danske Familieadvokater står altid gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Linda Pedersen
Foreningskonsulent
Danske Advokater

Helle Brandt
Advokat og bestyrelsesformand
Danske Familieadvokater

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet

Stormgade 2-6

DK-1470 København K

08-11-2023

EMN-2023-01138

1663896

Liva Hartvig Hansen

René Vejby Kierch

Høringssvar over udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet har den 6. oktober 2023 anmodet Danske Regioner om bemærkninger til høring over udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

I nedenstående er Danske Regioners bidrag til Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet.

Positivt med lige rettigheder for alle køn samt inklusion af børn

Danske Regioner er positive overfor, at Ligestillingsministeriet nu fremlægger et udkast til lovforslag, som giver mænd og LGBTQ+-personer adgang til samme tilbud og rettigheder, som tilkommer kvinderne under servicelovens § 109. Det har der længe været behov for og efterspørgsel efter, og det er særligt preserende nu, hvor formålet med et § 110-ophold er blevet modificeret således, at udsathed for vold i nære relationer ikke længere udgør tilstrækkeligt indskrivningsgrundlag under denne bestemmelse. Det er derfor nødvendigt at få indført en hjemmel til, at også mænd og andre personer kan modtage beskyttelse og hjælp til problematikker, som udspringer af vold i nære relationer.

Lovudkastet foreslår som bekendt en model, hvor servicelovens § 109 fortsat gælder kvinderne og deres børn, mens der foreslås indført en § 109 a målrettet mænd og deres børn, samt en § 109 b målrettet "personer" og deres børn. Vi ser med tilfredshed på, at der ifølge udkastet tilkommer de tre målgrupper enslydende rettigheder i forhold til at modtage "beskyttelse, støtte, omsorg og rådgivning", samt at de eventuelt medfølgende børn tildes samme ret til psykologbehandling.

Bemærkninger til inddelingen mellem køn

Danske Regioner bemærker inddelingen i tre stort set enslydende paragraffer, hvor målgrupper med enslydende livskriser skal opdeles på baggrund af enten kønsidentitet. Det fremgår ikke af bemærkningerne, hvorvidt der er en lovteknisk bevæggrund for dette valg; i de generelle bemærkninger kan man således under punkt 2.2.2 læse, at valget af særskilte bestemmelser bunder i, at der dels efter Ligestillingsministeriets opfattelse fortsat vil være størstedelen af voldsudsatte som har behov og præference for et krisecentertilbud med kønsadskillelse, og dels et hensyn til "det kønnede aspekt" – herunder kvindekrisecentrenes mangeårige ekspertise på krisecenterområdet. Begge hensyn synes valide, men spørgsmålet er, hvorvidt den valgte løsning er nødvendig for at iagttage disse hensyn. Det ses normalt ikke at der differentieres efter borgeres kønsidentitet, så længe der ikke er tale om emner, hvor menneskets anatomi sætter begrænsninger for ligebehandlingen. Opmærksomheden bag dette bunder dermed en bekymring for, at kategoriseringen af mennesker fører til forskelsbehandling med yderligere risiko for stigmatisering.

Det vil på den baggrund være Dansk Regioners forslag, at Ligestillingsministeriet afsøger mulighederne for en absolut ligestilling af de tre målgrupper i én samlet bestemmelse, og at det tilføjes, at krisecentrene kan definere deres respektive målgrupper under enten stk., litra eller nummer, således at målgruppevurderingen det enkelte sted også inkluderer en vurdering af, hvorvidt man som henholdsvis mand, kvinde eller anden person er i målgruppen for et ophold på det specifikke krisecenter, eller om man eventuelt skal viderehenvises andetsteds.

Venlig hilsen

Liva Hartvig Hansen & René Vejby Kierch

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
Stormgade 2
1470 København K

Sendt til lige@lige.dk

25. oktober 2023

J.nr. 2023-11-0014
Dok.nr. 517369
Sagsbehandler
Kamille Frølund
Thomsen

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love

Ved e-mail af 6. oktober 2023 har Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet rettet henvendelse til Datatilsynet og anmodet om tilsynets eventuelle bemærkninger til oven for nævnte udkast til lovforslag.

Udkastet giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Datatilsynet forudsætter generelt, at reglerne i databeskyttelsesforordningen¹ og databeskyttelsesloven² vil blive iagttaget i forbindelse med enhver eventuel behandling af personoplysninger foranlediget af forslaget.

Med venlig hilsen

Kamille Frølund Thomsen

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

---

¹ Europa Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46 EF.

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

familieretshuset.dk

Skriv til os via borger.dk
Telefon: 72 56 70 00

Dato:
20-10-2023

Sagsnummer:
2023 - 90744

Til Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet

**Ekstern høring af lovforslag om ligestilling af krisecentertilbud (Id nr.:
41643)**

Familieretshuset har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Kirsten Rosenkilde Olsen
kontorchef

Sagsbehandler:
Kirsten Rosenkilde Olsen

Til Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet

Vedrørende Forslag til Lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love

Høringssvar

Vedrørende forslag om ændringer i Servicelovens §109 om Kvindekrisecentre fremhæver Feministisk Forandring indledningsvis vigtigheden af, at der fortsat i lovgivningen tages hensyn til det kønnede aspekt af vold i nære relationer.

Feministisk Forandring støtter på denne baggrund ændringsforslagets intention om, at mænd udsat for partnervold skal have de samme rettigheder som kvinder har efter Servicelovens §109 og tilslutter sig i konsekvens heraf den foreslåede oprettelse af mandekrisecentre under Servicelovens (nye) §109a.

Vi er enige i Lovforslagets bemærkninger om at styrkelsen af indsatsen for voldsudsatte mænd ikke må ske på bekostning af indsatsen for voldsudsatte kvinder. Der bør således ikke ske en forringelse af voldsudsatte kvinders rettigheder efter serviceloven. Vi tilslutter os også de interessenter og organisationer der har fremhævet, at der fortsat bør være et stærkt fokus på **kønsdimensionen** i vold i nære relationer og understreger, at det stadig i langt højere grad er kvinder, der bliver udsat for vold i nære relationer, ligesom kvinder oftere udsættes for grovere former for vold end mænd.

Den foreslåede §109b omfatter oprettelse af særlige krisecentre med "støtte og ophold til voldsudsatte personer uanset køn". Her vil vi fremhæve §109b's kønsneutralitet – den skal gælde for alle køn og kønsidentiteter. Dette vil

eksempelvis imødekomme ”behov hos t en ungt minoritets-etnisk par, der har brug for beskyttelse fra begges eller den enes familie, samt LGBT+ personer, som enten har en non-binær kønsidentitet, er transkønnede eller af andre årsager ikke ønsker / kan rummes under §109 eller §109a.” (Lovforslagets tekst.)

Det er sådan set meget fint at have en særskilt paragraf til hver af de tre målgrupper. Problemet er, at lovudkastet ikke eksplicit forholder sig til hvad der karakteriserer de kvinders situation der indlogeres på et §109b i stedet for et ’almindeligt’ §109 krisecenter. Det er meget uheldigt, hvis det via §109b vil være muligt for at en mandlig voldsudøver at blive indskrevet på det krisecenter, hvor hans voldsudsatte kvindelige partner er indlogeret. Derudover er det for os en bekymring, hvordan man i det hele taget forholder sig til kvinders (og børns) sikkerhed på et §109b center.

I alle tre versioner af §109 opereres også med et *selvmøderprincip*, hvor en forulempet person selv kan henvende sig til et aktuelt krisecenter. Begrundelsen for dette anerkender vi fuldt ud, men erfaringerne fra sager under Ligebehandlingsloven viser, at der ofte er uenighed om, hvordan adgangsregler til diverse ”safe spaces” (herunder centre under §109) skal fortolkes bl.a. i forbindelse med kønsskifte. Feministisk Forandring anbefaler derfor, at der allerede ved lovens vedtagelse udarbejdes detaljerede bestemmelser om visitation, hvor relevante kvindeorganisationer har haft lejlighed til at udtale sig.

For Feministisk Forandring

Inge Henningsen, bestyrelsesmedlem

Vi henviser i øvrigt til Feministisk Forandrings positionspapir ” Vold mod Kvinder”.

Hørings svar om krisecentre

8. november 2023

Til Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet

Foreningen Far fremsender hermed høringssvar til høring over udkast til Lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisetilbud til mænd).

Foreningen Far hilser lovforslaget velkommen og er generelt meget positiv overfor lovændringen. Foreningen Far støtter voldsofre uanset køn. Alle voldsofre fortjener støtte og respekt på sagligt grundlag.

Samme rettigheder

Foreningen Far ser ingen grund til, at der indføres tre separate bestemmelser – henholdsvis § 109, § 109 a og § 109 b. Der bør i stedet laves én samlet bestemmelse. Der er ingen grund til at målrette § 109 mod kvinder, § 109 a mod mænd og slutteligt § 109 b mod personer, når der er tale om et lovforslag, som omhandler voldsofre, udarbejdet af ligestillingsministeriet i Danmark.

Ligestillingsministeriet bør sikre alle er lige for loven og undlade at benytte en kategorisering mellem "kvinder", "mænd" og "personer". Ligestillingsministeriet bør udarbejde en samlet § 109 med betegnelsen "personer". Det samme gør sig gældende for formuleringen "kvindekrisecenter", der af samme grund, bør ændres til "krisecenter".

Den anbefalede rettelse vil sikre et mere simpelt og kortere lovforslag jfr. *Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet af juni 2018 pkt. 2.1* samt større respekt for lovgivningen og voldsofre i Danmark. Anbefalingen vil sikre at formålet med loven overholdes i videst mulig udstrækning – netop ved at mindske sandsynligheden for forskelsbehandling. Dermed fremmes den nødvendige ligestilling af krisetilbuddet – ikke kun overfor mænd, men også overfor LGBT+-personer og alle voldsofre nu og på sigt.

Krisecentrenes dobbeltrolle

Foreningen Far finder det ydermere vigtigt, at krisecentrenes ejerskab bliver offentligt og langt mere kvalitetssikret end i dag, med uafhængighed af kommercielle og private interesser.

Dette skal medvirke til, at der sikres bedre behandling af korrekte og ukorrekte påstande om vold samt ordentlig sagsbehandling for de rigtige voldsofre med lavere samfundsøkonomiske omkostninger for børn og forældre.

Det er helt afgørende at krisecentre ikke har en både udøvende, dømmende og til tider nærmest lovgivende magt i Danmark, som tilfældet har været til dato. Det er en helt forkert magtposition og kultur, som krisecentrene på ingen måde selv kan administrere. Heller ikke selv om de selv oplyser dette.

Det er udtryk for problematisk, uetisk og uprofessionel ledelse, når dette foregår og ikke for længst er blevet standset af behørig kontrolorganer i Danmark. Danmark er kendetegnet ved tre deling af den udøvende, dømmende og lovgivende magt. Naturligvis skal det også gælde på dette vigtige område for danskerne.

Speciel enhed hos politiet

Foreningen Far vil positivt opfordre til, at der etableres en hurtigt arbejdende speciel enhed hos politiet, som kan hastebehandle familie- og børnesager tværfagligt sammen med kommunerne og det familieretslige system.

Det vil sikre de nødvendige beføjelser og bygge på, at kvalitet og sagsbehandlingstiden er af væsentlig betydning i familieretlige sager, for alle involverede parter og specielt børnene, men at der er klare mønstre for misbrug af det familieretslige system i dag på voldsområdet. Der sker i dag et meget stort misbrug af psykisk vold lovgivningen i straffelovens § 243. Dette både med og uden ophold på danske krisecentre.

Et af mønstrene som opleves, er at børn, der er opvokset med vold, diagnoser eller vanskelige sociale vilkår i hjemmet kan opleves, at bringe volden, diagnoser og de vanskelige sociale vilkår med sig i livet som negativ social arv når de bliver voksne. Heldigvis sker det ikke altid.

Her skal man huske på at børnene kan være både drenge og piger, som bliver voksne og forældre. Vi har kulturelt og historisk haft fokus på drenge og mænd, som voldudøvere, mens vi ikke på samme vis betragter drenge og mænd som voldsofre i forhold til specielt psykisk vold, forældrefremmedgørelse, forskelsbehandling og økonomisk vold, som er langt mere udbredt end de fleste forestiller sig i samfundet.

Foreningen Far oplever sammen med de øvrige nordiske børn og fædre organisationer hver uge, fædre som er voldsofre, der ikke får støtte¹. De kan ofte ikke engang anmelde volden, da de

---

¹ <https://worldparents.org/blog/shared-parenting-survey>

hermed risikerer at skade deres barn mere for i det familieretlige system, er fædre skyldige til det modsatte er bevist, ikke mødrene.

En oplevelse af volden som understøttes af de nyeste undersøgelser om vold og overgreb lavet i samarbejde med ligestillingsministeriet². Selvom specielt psykisk vold mod fædre i forhold til mistet kontakt med børn, forældrefremmedgørelse og forskelsbehandling mangler at blive kortlagt. Det er samtidig den oplevelse som fremgår af rapporter hos Børnerådet³ og Red barnet, hvor mødre i dag syntes faktisk at være mere voldelige end fædre.

Når mor har det svært

Vi står i Danmark med stor del af befolkningen med psykiske sygdomme. Det kan handle om bipolare lidelser, PTSD, OCD, personlighedsforstyrrelser, angst og alkohol m.v. Mange af disse mennesker er ikke fædre, men mødre, hvor børn er opvokset i årtier. Det er ikke kun et retssikkerhedsmæssigt, men ligeledes social og sundhedsfagligt alvorligt problem.

Psykisk sygdom	Forekomst
Depression	10 %
Skizofreni	0,65 %
Bipolar lidelse	0,5 %
OCD	0,2 %
PTSD	0,3 %
Personlighedsforstyrrelser	1,1 %
Spiseforstyrrelser	0,7 %
Autismespektrumforstyrrelser	0,2 %
ADHD	0,9 %
Angst	0,8 %
Alkohol- og stofafhængighed	1,3 %

Tabel 1 – forekomst af psykisk sygdom i den danske befolkning 1. januar 2013 baseret på registerdata³.

Kilde: Psykiatrifonden, 2021⁴

² <https://digmin.dk/Media/638073021927035812/Vold%20og%20overgreb%20i%20Danmark%202021.pdf>

³ https://www.boerneraadet.dk/media/x4ajc5n5/brd_boerneindblik_nr7_2016_vold_i_hjemmet.pdf

⁴

https://psykiatrifonden.dk/sites/psykiatrifonden.dk/files/media/document/Rapport_Talogfakta_PsykisksygdomDK_30_0621.pdf

Kvinderne vil ofte i forbindelse med samlivsophør have behov for hjælp og have en egen opfattelse af psykisk vold eller som ved visitering på et krisecenter bliver forklaret at de jo nok har været udsat for psykisk vold. Selvom det ikke er korrekt. Der vil ofte hverken være tale om politianmeldelser eller hospitalsjournaler som påviser vold. Flere og flere kvinder fortæller om dette problem og hvordan de er blevet påvirket af et krisecenter eller hvordan krisecentrene overdriver i de såkaldte krisecentererklæringer, som giver krisecentrene kommunale midler.

Kvinderne opleves ofte at blive støttet af det familieretslige system og krisecentrene, som oplever et menneske med behov for hjælp. For hvem ønsker ikke at hjælpe disse mennesker. Det gør vi alle. Der er bare ikke tale om voldsofre.

Der er således bestemt mønstre, som viser at kvinder som har det svært og som kan have psykiske diagnoser og til tider selv er voldsudøvere, opnår hjælp og særbehandling i det familieretslige system og hos krisecentre i Danmark til skade for børnenes opvækst, retssikkerheden og samfundet. Det er meget nemt at snyde det familieretslige system, hvor alle kontrol mekanismer har svigtet. Krisecentrene har selv udøvende og dømmende magt – til tider lovgivende magt i det politiske billede i dagens Danmark.

Alvoren er at børnene bliver taberne for børnesagerne behandles ikke korrekt og børn som kan have behov for begge forældre eller deres far i livet, hvor far er ligeværdig eller bedst forælder, opnår hverken bopæl, lige eller mest tid hos deres far. Den negative sociale arv går herved igen. Samtidig med at befolkningen mister respekt for både ligestillingen, retssikkerheden og de rigtige voldsofre.

Finansloven og medierne

Hvor man aktuelt – igen i år forud for finansloven - har oplevet både DR og TV2 gengive krisecentrene kampagner og påstande uden et redaktionelt check af sagligheden. Er der aktuelt sat fokus på problemstillingen i andre medier, hvor KL, Foreningen Far, Advokater og Kvindesagen udtaler sig om det samfundsmæssige problem.

KL langer ud efter krisecentre: Vi aner ikke, hvad pengene går til.

Udgifterne til krisecentre for voldsramte kvinder er fordoblet over de seneste fem år, og er med til at presse kommunekasserne over hele landet. Men krisecentrene fastsætter selv døgntaksten for et ophold og vurderer selv, hvem der kan indkvarteres, og så sender de en regning. Kommunerne har ingen magt til at kontrollere, hvad pengene går til. Det vil kommunerne nu have mere medbestemmelse i. Gæster: Nuuradiin Hussein, rådmand for job og velfærd i Aalborg kommune Janet Samuel, kontorchef for socialområdet i KL og Laura Kirkegaard, direktør i Landsorganisationen for Kvindekrisecentre (LOKK)

Link: <https://24syv.dk/episode/kl-langer-ud-efter-krisecentre-vi-aner-ikke-hvad-pengene-gar-til>

Nul krav til krisecentre: Uden beviser for vold stopper samvær med far.

Når en kvinde tjekker ind på et krisecenter med sine børn, fordi hun har været udsat for vold eller trusler om vold fra børnenes far, bliver samværet med voldsudøveren automatisk stoppet. Det sikrer en ny bestemmelse i forældreansvarsloven, som møder loven kritik fra flere eksperter. De er bekymrede for farens retssikkerhed, fordi der ikke er nogen formelle krav til, hvordan man dokumenterer, at der faktisk er foregået vold. Vært: August Stenbroen Tilrettelægger: Majlinda Urban Kuci Razan El-Nakieb Producer: Niels Frederik Rickers Redaktør: Mille Ørsted

Link: https://web.24syv.dk/audio_clips/321588

Advokat: Beskylder du din ekspartner for vold, kan du vinde dine børn.

Det kan være en fordel at anklage sin eks-partner for vold, hvis man gerne vil vinde retten over sine børn. Det fortæller en håndfuld advokater til Reporterne.

I denne udgave kan du høre, hvordan der ikke skal mere til end en højspændt konflikt og nogle beskyldninger for at miste kontakten til sine børn. Medvirkende: Anonym far til to børn Sophie Emilie Lindenstjerne, familieadvokat ved Milaw Advokater

Link: <https://24syv.dk/episode/advokat-beskylder-du-din-ekspartner-for-vold-kan-du-vinde-dine-born>

Vi vil mene at udsendelserne taler for sig selv og der hersker et reelt problem med ligestillingen, retssikkerheden og forebyggelsen, som det er nødvendigt at løse positivt og i fællesskab med god ansvarlig, etisk og professionel ledelse.

Herunder brugen af standardkrisecentererklæringer, som per automatik udstiller fædre som voldelige, uden undersøgelse, viden eller check af mors socialhistorik og diagnoser. Hvorved krisecentrene opnår økonomiske midler.

Anbefalinger

Foreningen Far er positive overfor lovforslaget og vil gerne rose ministeriet for dette, men anbefaler at der i koordination med specielt socialministeriet sikres en langt bedre og mere ligestillet voldsindsats med brug af uafhængige og kvalitetssikrede krisecentre, en speciel enhed hos politiet samt ligestillet statslig støtte til mennesker der oplever vold og organisationer der hjælper dem.

Ved manglende dokumentation og mindre alvorlige voldsager bør der altid være mulighed for kontaktbevarende og midlertidigt samvær og evt. overvåget samvær ved ophold på krisecentre. Der bør være krav om at der skal foreligge en bekymringsbeskrivelse eller anmeldelse hos politiet.

Beskrivelser som "voldsramt" og "voldsudøvere" bør udgå af standard krisecentererklæringer som skal betragtes som partsindlæg, da der er tale om ikke undersøgte bekymringer.

Dette vil medvirke til øget fokus på alvoren i beskyldningerne, samt forebyggelse af uberettigede anklager om vold, som kan skyldes helt andre forhold af både social, økonomisk og kulturel karakter.

Det anbefales at formuleringer som "mulig", "potentiel" eller lignende indsættes foran "voldsudøver" i § 109, stk. 8, som med lovforslagets § 1, nr. 2, vil blive § 109, stk. 9.

Hvad angår den rådgivning, der bliver tilbudt manden efter den foreslåede § 109 a, bør der inddrages "alle de forhold, der er relevante for den enkelte mands muligheder for at skabe sig en tilværelse uden vold" hvis opfordringen til at der laves én samlet bestemmelse ikke gennemføres. Denne formulering gælder bl.a. varetagelse af forældrerolle, mandens sociale netværk m.v. jf. den foreslåede § 109 a, stk. 8.

Den statslige finansiering

I forhold til lovgivning, støtte og den statslige finansiering skal Foreningen Far sidst, men ikke mindst, gøre opmærksom på at brugen af krisecentre er kulturelt baseret og en ting man mest benytter som kvinde, mens mænd ofte benytter Foreningen Far.

Der er her en massiv forskel i den statslige finansiering, som giver kvinderne en helt anden og langt bedre støtte som volds ofre. Forskelsbehandlingen i den statslige støtte i forhold til kontaktkfladerne har samtidig betydning for opsamlingen af statistik og herved bedre lovgivning og mere statslige støtte.

Det bør derfor ikke være et krav at støtte til volds ofre foregå på et krisecenter. Dette er muligt ved at benytte et uafhængigt, tværfagligt og hurtigt arbejdende team hos politiet med adgang til alle relevante strafferetslige og sociale oplysninger. Der kan kun herved ske en ordentlig støtte og sagsbehandling med respekt for rigtige volds ofre og effektiv forebyggelse af vold i familielivet.

Slutteligt må der opfordres til at ligeværdige lovgivning bør gælde for resten af Rigsfællesskabet og på hele det familieretslige område. Det er bedst for børnene, hele familien og samfundet.

Det handler om respekt for mennesker. I Danmark skal alle være lige for loven.

Med venlig hilsen
Foreningen Far

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
Stormgade 2-6
1470 København K
lige@lige.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
NVES@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

SAGSNR. 23/02326

8. NOVEMBER 2023

HØRINGSSVAR TIL LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE (LIGESTILLING AF KRISECENTERTILBUD TIL MÆND)

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet har ved e-mail af 6. oktober 2023 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER TIL LOVFORSLAGET

Instituttet finder det særdeles positivt, at lovforslaget giver alle voldsudsatte personer ret til specialiseret krisecenterplads, psykologhjælp samt psykologhjælp til eventuelle medfølgende børn.

Instituttet finder det ligeledes positivt, at lovforslaget er udmøntet således, at det giver mulighed for, at krisecentrene indrettes på en måde, hvor der tages hensyn til den enkeltes behov, herunder fysisk adskillelse på baggrund af køn, seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk, kønskarakteristika eller æresrelaterede konflikter.

Med forslaget gives der hjemmel til to nye boformer efter henholdsvis §§ 109 a og 109 b. Lovforslaget fastsætter således rammerne for ligestilling af krisecentertilbud. Da der er tale om ny lovgivning, er det instituttets opfattelse, at der efter en nærmere fastsat periode bør foretages en evaluering af, hvordan reglerne er blevet udmøntet og virker i praksis. Dette kan medvirke til at sikre, at de foreslåede nye regler i servicelovens §§ 109 a og 109 b reelt medfører en ligestilling af krisecentertilbud.

Instituttet anbefaler på denne baggrund, at:

- Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet efter en nærmere fastsat periode foretager en evaluering af servicelovens §§ 109 a og 109 b.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2023–3047.

Med venlig hilsen

Nina Vester-Andersen

FULDMEGTIG

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
Stormgade 2-6
1470 København Ø

KL's bemærkninger til lovforslag om udvidelse af §109 med §109a og 109b

KL har modtaget udkast til lovforslag om oprettelse af krisecentre til mænd og personer. Ligestillingsministeriet udbeder sig KL's bemærkninger senest den 8. november 2023.

Grundet den korte tidsfrist har det ikke været muligt at behandle lovforslaget politisk, hvorfor KL forbeholder sig retten til at eftersende eventuelle bemærkninger.

KL forventer, at der kommer en reel DUT forhandling af de økonomiske konsekvenser af lovforslaget. I den forbindelse gør KL opmærksom på de markante styringsmæssige vanskeligheder, der er på krisecenterområdet, som er kendetegnet ved et selvmøderprincip, mulighed for anonymitet for borgeren og en fri etableringsret for private udbydere til at oprette tilbud samt selv fastsætte taksten. Set i lyset af den eksplosive udvikling i antal tilbud/pladser, der er sket på kvindekrisecenterområdet, er KL stærkt bekymret for, at den påtænkte økonomiske ramme ikke vil stemme overens med tilbud og pladser, der vil blive oprettet. KL finder, at der bør etableres en mulighed for at styre kapacitet og priser på krisecentertilbud, så der er mulighed for at sikre, at de afsatte midler passer med de pladser, der oprettes, og de priser, der opkræves.

KL har både generelle og mere konkrete bemærkninger til lovforslaget.

Generelle bemærkninger til lovforslaget:

KL er tilfreds med, at der sker en præcisering af målgruppen, og at begrebet "tilsvarende krise" udgår af lovgivningen, idet en social begivenhed som skilsmisse ofte har været benyttet som optagelsesgrundlag.

KL tager i sine bemærkninger udgangspunkt i formålet med et krisecenterophold – "at der kan etableres en selvstændig tilværelse uden vold i egen bolig". Dette må forudsætte, at der har været et samliv i en fælles bolig.

Af SDU Rapporten "Vold og overgreb i DK 2021" fremgår det, at største delen af volden bliver begået af andre end nuværende partner. Det er KL's opfattelse, at når det ikke er en samboende partner i en fælles bolig, der begår volden, er dette ikke tilstrækkelig grundlag for at søge ophold på et krisecenter.

Dato: 31. oktober 2023

Sags ID: SAG-2014-07005
Dok. ID: 3384615

E-mail: RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

Dato: 31. oktober 2023

Vold, der er begået af andre end en samboende partner, må således anses for at være en politiopgave, og det er politiet, der har værktøjerne til at stoppe volden.

Sags ID: SAG-2014-07005
Dok. ID: 3384615

E-mail: RAF@kl.dk
Direkte: 3370 3486

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

Helt generelt kan der være behov en forstærket politimæssig indsats. Det bestyrkes af forskellige undersøgelser, som viser at mere end 30 % af kvinder, som har haft et krisecenter ophold forsat udsættes for vold efter endt ophold og efter at kommunen har tilvejebragt en ny bolig. Der er således ikke tilstrækkeligt kun at flytte kvinden til en ny bolig. Politiet træder først ind i sagen, når der foreligger en anmeldelse. Der bør derfor også overvejes om ikke et krisecenterophold som udgangspunkt skal følges af en politianmeldelse af voldsudøveren med henblik på en politikontakt til udøveren, som af den vej fx kan dømmes til deltagelse i et behandlingsforløb.

Lovforslaget ligestiller mænd og kvinder, der har behov for et krisecentertilbud såfremt de er ramt af partnervold. Indholdet i §109a og §109b er reelt en "søg og erstat", hvor "kvinder" skiftes ud med hhv. "mænd" og "personer".

Det er en mulig faglig men i hvert fald styringsmæssig udfordring, at der oprettes tilbud til målgruppen "personer" til trods for, at der er meget lidt viden om målgruppen i forhold til antal, hvor mange der er i et parforhold, og hvor ofte de rammes af partnervold, og om de har børn.

Konkrete bemærkninger til lovforslaget:

§2 stk. 2 – KL er af den opfattelse, at det bør fremgå af loven, at hjælpen i form af støtte, omsorg og rådgivning kan ydes ambulant. Erfaringer fra kvindekrisecenterområdet viser, at det kun er få kvinder, hvis sikkerhedssituation kræver en beskyttelse i form af et døgntilbud. Det skal derfor også være muligt for kommunen at tilbyde en midlertidig alternativ bolig i kombination med et ambulant behandlingstilbud.

§109a stk.2 – Det skal præciseres i paragraffen, at en skilsmisse ikke er et gyldigt optagelsesgrundlag.

§109a stk.8: Det bør overvejes om indholdet i hjælpen bør defineres mere målgruppespecifikt.

§109b. Der er behov for en præcisering af målgruppen "person" og i forlængelse heraf overvejes om indholdet i hjælpen bør defineres mere målgruppespecifikt.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Høringssvar til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet har den 6. oktober 2023 sendt et lovforslag om ligestilling af krisecentertilbud i høring. Lovforslaget følger op på dele af regeringens handlingsplan mod partner-vold og partnerdrab fra sommeren 2023.

2. november 2023

Københavns Kommune er overordnet meget positive overfor det fremsendte lovforslag, herunder hensigten om at ligestille køn i forhold til adgangen til krisecenterhjælp, samt tilpasningen af målgruppen for krisecentre til personer, der har oplevet vold i nære relationer.

Nedenfor følger Københavns Kommunes konkrete bemærkninger til lovforslaget.

Udvidelse af målgruppen til krisecentre med §§ 109a og b

Københavns Kommune ser meget positivt på muligheden for at tilpasse de konkrete krisecentre til diverse grupper, herunder også muligheden for etablering af tilbud til både kvinder og mænd, jf. § 109 b. På f.eks. Egmontgården har Københavns Kommune gode erfaringer med at drive § 109 og § 110 tilbud under samme tag. Københavns Kommune vil i den forbindelse spørge, hvorfor ministeriet ikke har valgt at ændre § 109 til at omfatte "personer", og dermed rumme alle under samme paragraf?

Kommunen ser umiddelbart ikke en klar grund til at bestemmelsen er kønsopdelt, idet opdeling også ville kunne ske som en del af målgruppebeskrivelse og godkendelse ved Socialtilsynet. Derimod kan den stringente kønsopdeling, der i forslaget lægges op til, risikere at medføre uudnyttede pladser, der kunne have rummet personer, der havde behov for ophold på krisecenter.

Derudover bemærker kommunen, at det i forslaget ikke beskrives konkret, hvordan tilbudsleder efter loven skal definere køn. Der henvises bl.a. på side 46 til, at personer, der ikke identificerer sig som deres juridiske køn, kan få ophold efter § 109 b.

Det fremgår dog ikke tydeligt om dette betyder, at målgruppen på hhv. § 109 og § 109 a er defineret efter juridiske køn, hvorfor en transkvinde kun kan få ophold på § 109 (og § 109 b), og en transmand kun kan få ophold på § 109 a (og § 109 b).

Ministeriet kunne med fordel tydeliggøre, om denne vurdering udelukkende går på CPR-nummer, eller om der kan/skal laves en individuel vurdering af tilbudsleder.

Kapacitetsstyring og økonomi

Københavns Kommune bemærker, at udvidelsen af § 109-bestemmelsen til også at gælde mænd og andre personer kan øge kommunernes styringsudfordringer på området. Ifølge Landsorganisationen af Kvindekrisecentre er antallet af nye krisecentre fordoblet alene siden 2017, hvoraf størstedelen er private kommercielle aktører. Københavns Kommune har ikke mulighed for at styre hverken kvaliteten eller prissætningen på tilbuddene. En udvidelse af målgruppen risikerer derfor at øge

kommunens udgifter til krisecenterområdet yderligere, og det er på et område, hvor udgifterne i forvejen har været stigende.

Københavns Kommune bemærker, at det ikke inden for tidsrammen har været muligt at foretage færdige estimater af merudgifterne ved det foreslåede lovforslag. Ud fra kommunens indledende beregninger forekommer det dog, at ministeriets vurdering af lovforslagets økonomiske konsekvenser er meget lavt sat, og synes at indikere, at ministeriet forventer en meget lille anvendelse af de nye målgruppemuligheder i lovgivningen, hvilket kommunen tvivler på.

Derudover bemærkes det, at ministeriet med fordel kunne tydeliggøre i lovmaterialet, hvad kommunernes forsyningsforpligtelse efter § 109b forventes at være.

Efter den foreslået § 109 b skal kommunen stille krisecentertilbud tilgængelige for "personer". Bl.a. på både side 36 og 46 fremgår det, at *"Krisecentrene vil kunne indrettes på en måde, hvor der tages hensyn til den enkelte voldsudsattes behov, herunder muligheden for fysisk adskillelse på baggrund af eksempelvis køn, seksuel orientering, kønsidentitet, æresrelaterede konflikter, misbrugsproblemer eller psykiske udfordringer"*.

Københavns Kommune tilstræber selvsagt, at kommunens krisecentertilbud tilrettelægges således, at der tages hensyn til de voldsudsatte, der har behov for kønsadskillelse. Ud fra ovenstående er det dog kommunens opfattelse, at kommunen ikke er forpligtet til at kunne rumme alle former for specifikke behov for fysisk opdeling. En sådan forpligtelse vil potentielt kunne stille store ressourcemæssige krav til kommunens etablering og indretning af tilbud efter den foreslåede lovgivning.

Anonymitet og betalingsansvar

Københavns Kommune oplever i dag med den eksisterende lovgivning på krisecenterområdet eksempler på udfordringer i tilknytning til borgernes mulighed for anonymitet ved indskrivning, som det ikke lader til at det nye lovforslag ændrer på.

Det fremgår fx af side 40 i lovforslaget, at botilbudsleder blot skal lægge borgers oplysninger om handlekommune til grund for optagelse på boformen. Københavns Kommune bemærker, at det på denne baggrund fremstår som om, at kommunerne mere eller mindre er frataget deres mulighed for at anfægte oplysningerne fra borgeren, herunder også muligheden for at føre en eventuel mellemkommunal sag.

Det ville være en hjælp for kommunerne, hvis ministeriet i forbindelse med det nye lovforslag præciserede, hvad tilbudsleder skal gøre, hvis en borger ved anonym indskrivning ikke ønsker at oplyse kommunetilhørsforhold? Vil det fx være muligt at afvise en borger på det grundlag, og hvis ikke, hvilken kommune vil i så fald skulle betale regningen for opholdet?

Kommunen har også eksempler på, at det kan være besværligt at opkræve egenbetaling for borgere, der opholder sig på krisecenter anonymt. Københavns Kommune bemærker, at lovtæksten i den forbindelse fortsat ikke tager klar stilling til, hvordan egenbetaling i disse tilfælde bliver opkrævet på korrekt vis.

Muligheden for fravær/ferie efter § 109

Borgere, der opholder sig på krisecenter i længere tid, kan have ønske om at holde ferie eller på anden vis have fravær fra krisecenteret i en stund. Københavns Kommune efterlyser i den kontekst en præcisering i det fremsendte materiale af, om borgere må tage ophold i udlandet og stadig beholde sin plads på et § 109-tilbud.

Hvis ministeriet mener, at dette er tilfældet, efterlyser Københavns Kommune, at det tydeliggøres, hvor mange dage man må være væk, og hvorvidt vurderingskompetencen ligger hos myndighedsområdet eller ved botilbuddet.

I den forbindelse vil det også være relevant at klarlægge, om det er muligt at reducere taksten i den tid, borgeren er på ferie i udlandet, da borger ikke opholder sig på tilbuddet i den periode. Det bemærkes, at det samme spørgsmål i øvrigt gør sig gældende for ophold på § 110-tilbud.

Samtykke til psykologbehandling for børn

Serviceovens § 109, stk. 8 indeholder en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at tilbyde psykologbehandling til børn, som ledsager moderen under dennes ophold på kvindekrisecenter.

Københavns Kommune bakker op om forslaget om, at der ved fælles forældremyndighed over barnet fremadrettet kun vil være behov for samtykke til psykologbehandling fra den medfølgende forældre.

Øvrige bemærkninger

Københavns Kommune bemærker, at omlægningen af hjemløseområdet ikke er nævnt noget sted i det fremsendte materiale, på trods af, at der i forvejen er tilfælde, hvor der er overlap mellem målgruppen for §§ 109 og 110-tilbud. Det fremgår ikke klart af ministeriets overvejelser, hvorvidt der er tænkt over samspillet mellem indeværende forslag, og de initiativer og indsatser, der er sat i gang som følge af lov om omlægning af indsatsen mod hjemløshed, som trådte i kraft i år.

I Ekspertudvalget på Socialområdet nye rapport fra maj 2023 om anbefalinger til en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet nævnes det, at der i forlængelse af omlægningen af hjemløseindsatsen er igangsat en kapacitetsanalyse, som skal komme med anbefalinger til fremtidig kapacitetsstyring af herbergsområdet. I rapporten nævnes det, at anbefalingerne om fremtidige styringsgreb skal drøftes politisk, men at det ikke gælder for krisecenterområdet. Ekspertudvalget anbefaler dog, at der skeles til nye løsninger på hjemløseområdet som inspiration til forslag til nye tiltag på krisecenterområdet i forhold til kapacitetsstyring. Konkret foreslås det bl.a., at der indføres et takstloft på områder med selvmøderprincip, hvilket bl.a. gælder for krisecentre. Københavns Kommune vil opfordre til, at ministeriet tager disse anbefalinger i betragtning i det videre arbejde.

Høringsvar: Udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Lev Uden Vold takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til lovforslaget om ændring af serviceloven med henblik på ligestilling af krisecentertilbud til mænd.

Det er glædeligt, at voldsudsatte mænd får lige ret til at tage ophold på et krisecenter, hvis de har været udsat for vold i nære relationer. Der skal fra Lev Uden Vold samtidig lyde en ros for, at der med lovudkastet sikres en ligestilling af rettighederne til voldsudsatte mænd, uden det er på bekostning af indsatsen til voldsudsatte kvinder.

Regeringen fortjener også ros for, at den viden, der findes om voldsudsatte mænd, og de særlige forhold, der gør sig gældende, også har dannet grundlag for udfærdigelsen af lovudkastet. Lev Uden Volds undersøgelse af voldsudsathed blandt mænd på herberger og mandekrisecentre fra april 2022 fandt bl.a. at der kan være beskyttelsesbehov for mænd, der udsættes for vold i nære relationer. Udkastet til lovforslaget skal roses for at anerkende, at mænd også kan befinde sig i en udsat position med beskyttelsesbehov på et midlertidigt botilbud efter at have været udsat for f.eks. grove fysiske voldshandlinger, trusler på livet eller vold gennem tredjepart. Det er positivt, at vold gennem tredjepart her sidestilles med anden vold i nære relationer.

Positivt med en klarere formålsbestemmelse

Lev Uden Vold kan med tilfredshed konstatere, at der med udkastet til lovforslag lægges op til en tydeligere formålsbestemmelse i servicelovens § 109. At vold i nære relationer eksplicit skrives ind i lovgivning vil tydeliggøre målgruppen for krisecentre, og at et krisecentrophold skal bidrage til at bryde med volden og bidrage til en tilværelse uden vold i egen bolig. Det vil gøre det mere klart, hvilken indsats man som voldsudsat borger kan forvente at modtage ifm. et ophold på et krisecenter uanset om man er kvinde, mand eller nonbinær. Vi er derfor også meget positive overfor, at § 109b har et bredere udgangspunkt og tilgodeser voldsudsatte med en anden kønsidentitet eller seksuel orientering end den nuværende bestemmelse i serviceloven.

Vi er i Lev Uden Vold optagede af, hvordan det enkelte voldsudsatte menneske kan få et endnu bedre afsæt for et liv uden vold med egen bolig, økonomisk uafhængighed og uden at falde tilbage i volden. Vi oplever desværre på Lev Uden Volds juridiske rådgivning, at den koordinerende indsats i nogle kommuner halter. Det udfordrer retssikkerheden for voldsudsatte borgere, da det bliver tilfældigt, hvilken hjælp der tilbydes alt efter, hvilken kommune den voldsudsatte bor i. Den utilstrækkelige koordinerende indsats, og det i en række kommuner manglende efterværn, kan desuden medvirke til, at voldsudsatte falder tilbage i volden efter et krisecentrophold. Vi håber, at den reviderede formålsbestemmelse vil bidrage til et tættere samarbejde mellem krisecentrene og kommunens koordinerende indsats ift. bolig, økonomi osv. under og efter krisecentropholdet.

Behov for mere støtte til børn, der har boet på krisecenter med en forælder

Udkastet til lovforslaget vil gøre det muligt for børn at modtage psykologbehandling alene med samtykke fra den ene forælder. Det bakker Lev Uden Vold op om. Vi gør dog opmærksom på vigtigheden af, at børn der er udsat for vold i nære relationer, uanset om de ledsages af en forælder på krisecenter eller ej, skal modtage psykologbehandling med høj voldsfaglighed. Det afgørende er – uanset om behandlingen udføres af en autoriseret psykolog, eller hvorvidt det finder sted i offentlig-, privat- eller civilsamfundsregi – at de fornødne faglige kompetencer, den fornødne uddannelse og indsigt til at kunne varetage behandlingen er til stede (jf. Barnets Lov § 41 stk. 2).

Der bør dog samtidig rejses opmærksomhed på, at det kan have konsekvenser for det enkelte barn, og udfordre barnets loyalitet overfor den anden forælder, hvis kun den ene forælder giver samtykke til

psykologbehandlingen, og den anden ikke gør. Det er afgørende, at det er barnet selv, der kan beslutte, om det ønsker psykologhjælp. Men loven skal også anerkende, at det valg kan være vanskeligt og dilemmafyldt for barnet. Der kan her være behov for ekstra støtte til barnet. Vi gør samtidig opmærksom på en mindre teknikalitet, da ret til psykologbehandling uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne, formentlig forudsætter en ændring af sundhedslovens § 15, vedrørende patientens informerede samtykke, hvis denne ret skal tillægges børn under 15 år.

Vi vil desuden gøre opmærksom på, at behovet for at støtte børn, der har boet på krisecenter, rækker videre end psykologhjælp. Kvindekrisecentrene har erfaring med at støtte børnene, når de opholder sig på et krisecenter med deres mor. Denne hjælp er vigtig og må ikke stå alene. Vi foreslår derfor, at "eventuelt ledsagende børn" fremgår to gange i formålsbestemmelsen, så det tydeliggøres, at beskyttelse, støtte, omsorg og rådgivning under opholdet ikke må erstatte den øvrige hjælp og støtte som både forælder og eventuelt ledsagende børn, bør have krav på.

Vi foreslår konkret, at bestemmelsen formuleres således: *"Beskyttelse, støtte, omsorg og rådgivning under opholdet må ikke erstatte den øvrige hjælp og støtte, som kvinden/manden/personen og eventuelt ledsagende børn har behov for og ret til efter denne lov."* Alternativt kan det beskrives i en selvstændig bestemmelse, hvad barnet har ret til af beskyttelse, støtte, omsorg og rådgivning under og efter ophold på krisecenter med en forælder.

Lev Uden Volds bemærkninger ift. implementering af § 109, § 109a og §109b

Ifølge udkastet til lovforslaget skal de nye regler træde i kraft pr. 1. juli 2024. Denne ikrafttrædelsesdato har en naturlig sammenhæng med den forlængelse af Lev Uden Volds psykologordning, der er blevet prioriteret i SSA-aftale, hvor tilbuddet om psykologhjælp til mænd og ledsagende børn nu er forlænget frem til og med 1. halvår 2024.

Vi kan være bekymrede for, at det med en forventet fremsættelse af lovforslaget til februar 2024 kan blive en udfordring for Socialtilsynet og de nye tilbud at etablere sig inden lovens ikrafttræden. I det tilfælde gør vi opmærksom på, at der kan blive behov for at forlænge forsøgsordningen yderligere.

Lev Uden Vold vil derudover pege på, at vi varetager en vigtig opgave for staten med at holde Den Nationale Pladsoversigt over ledige krisecenterpladser ajour. Med en revideret § 109, en ny § 109a og § 109b i serviceloven, der udvider målgruppen for krisecentre til mænd og personer (og eventuelt medfølgende børn), er der behov for at tilpasse IT-systemet så det afspejler ændringer i §109. F.eks. kan det nuværende system ikke vise ledige krisecenterpladser til børn ifølge med en forælder, pladsoversigten rummer ikke krisecenterpladser til nonbinære personer og sikkerhedsforholdene på det enkelte krisecenter vises heller ikke.

Lev Uden Vold peger derfor på, at en del af midlerne til at implementere den nye lovgivning også bør anvendes til et markant løft af IT-understøttelsen af Den Nationale Pladsoversigt. Lev Uden Vold står til rådighed for videre dialog om, indenfor hvilken økonomisk ramme denne opdatering kan gennemføres.

Med venlig hilsen

Elsebeth Kirk Muff

Direktør, Lev Uden Vold

Vedrørende jeres sagsnr. 2023 – 3047

Høringssvar fra LOKK (Landsorganisationen af kvindekrisecentre) til forslag til Lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Digitaliserings- og ligestillingsministeriet har den 6. oktober 2023 sendt udkast til lov om ændring af social service og forskellige andre love (ligestilling af krisecentertilbud til mænd) i høring.

LOKK takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslag med høringsfrist den 8. november 2023.

LOKK er overordnet set positiv overfor udvidelsen med §§ 109a og 109b og for lovforslaget som helhed. Vi noterer os også med glæde, at flere af vores tidligere inputs til arbejdet med ligestilling i servicelovens §109 er taget med i lovforslaget.

Vi ønsker at fremhæve som særligt positivt, at:

- Alle voldsudsatte personer uanset køn får ret til voldsfaglig støtte og rådgivning på et krisecenter.
- Målgruppen præciseres i stk. 1
- Formålet med krisecenterophold beskrives i stk. 2
- Børn, der oplever fysisk eller psykisk vold i nære relationer, kan få psykologhjælp med samtykke fra blot en forældremyndighedsindehaver.
- Krisecenterledernes ret til optage/visitere står uforandret.

Resumé af LOKKs bemærkninger:

LOKK's høringssvar til det foreslåede lovforslag om ændringer i Lov om Social Service § 109 fremhæver vigtigheden af en præcisering af krisecentrenes indsats, beskyttelse af børns rettigheder, samt en præcisering af begrebet voldsfaglighed i lovgivningen. Der opfordres ligeledes til at tydeliggøre retningslinjerne for finansiering og etablering af tilbud jf. §§ 109a og 109b. LOKK opfordrer endvidere til, at man sikrer vidensgrundlaget for de nye krisecentres praksis, for således at kunne garantere en grundig visitation og høj faglighed på kommende krisecentre.

LOKK's bidrag søger at styrke og forbedre de foreslåede ændringer med henblik på at skabe et mere robust system til beskyttelse af voldsudsatte og deres børn.

LOKKs bemærkninger:

1. Nødvendigt med præcisering af krisecentrets kerneydelse

LOKK er enig i, at endemålet med krisecentrets indsatser skal være at 'bidrage til, at kvinden/manden/personen og eventuelt ledsagende børn kan etablere en selvstændig tilværelse uden vold i egen bolig'.

Vi bakker op om ministeriets ønske om at præcisere krisecenterindsatsen i forhold til de øvrige indsatser i serviceloven. En sådan præcisering kan styrke grundlaget for et konstruktivt samarbejde mellem kommunen og krisecentret med fokus på voldsudsattes behov.

Det er dog vores vurdering, at den ønskede præcisering **ikke** opnås i udkastet. Usikkerheden knytter sig til 2. sætning i formålsbestemmelsen (stk. 2) "*Beskyttelse, støtte, omsorg og rådgivning under ophold må ikke erstatte den øvrige hjælp og støtte, som kvinden har behov for og ret til efter denne lov*". Denne præcisering af, hvad indsatsen **ikke må være** rummer for stor usikkerhed og har ganske vide fortolkningsmuligheder. Formuleringen vil forventeligt blive fortolket forskelligt fra kommune til kommune, hvilket kan udfordre muligheden for at sikre en ensartet faglig standard uanset, hvor man kommer på krisecenter.

LOKK vil derfor opfordre til, at der i de specielle bemærkninger (f.eks. på side 31 og tilsvarende for §§ 109a-b) indføres **en positiv og ikke udtømmende liste** over, hvad der i hvert fald kan og/eller skal indgå i krisecentrets indsats.

En sådan positivliste, som beskriver krisecentrenes **kerneydelser**, vil skabe klarhed og grundlag for forventningsafstemning for både kommune og krisecenter samt bidrage til en mere ensartet krisecenterpraksis. Endvidere kan det bidrage til en afklaring af, hvilke øvrige tilbud efter serviceloven en borger indskrevet på § 109 tilbud, kan have behov for, som ikke er en del af krisecenterindsatsen.

LOKKs forslag til en beskrivelse af krisecentrenes kerneydelse:

Fra forskning er det velkendt at, voldens konsekvenser kan trække tråde i alle aspekter af den udsattes liv. Vi anbefaler derfor, at det i forarbejderne fremhæves, at den voldsfaglige indsats **skal være en helhedsorienteret indsats**, der bl.a. omfatter:

- **Sikkerhedsforanstaltninger** og løbende sikkerhedsvurdering (design, adfærd, procedurer, digitalt), tilpasset målgruppe for krisecentret.
- **Voldsfaglig indsats** med fokus på en afdækning af den voldsudsattes samlede situation, som adresserer individuelle behov og udfordringer, samt vejleder om rettigheder og muligheder fx i forhold til familieret- og strafferetlige sager.
- **Psykosociale rådgivningsforløb** med fokus på bearbejdning af voldens konsekvenser. Den psykosociale indsats understøtter også identitetsopbygning med fokus på at etablere et stabilt fundament for et trygt og frit liv uden vold. Den helhedsorienterede tilgang omfatter herudover psykologhjælpen, jf. stk. 9 og 10 i §§ 109-109b.
- **Børnefaglig indsats** med fokus på rettigheder, fremme af trivsel samt bearbejdning af volden, herunder støtte til barnet i forbindelse med fx skolegang, familieretlige, strafferetlige og andre spørgsmål relateret til barnets muligheder for at leve et trygt og frit børneliv.
- **Voldsfagligt efterværn** i forbindelse med og i perioden efter udskrivning fra krisecentre. Dette indebærer ofte udarbejdelse af en ny sikkerhedsvurdering og psykosocial støtte til den voldsudsatte, relateret til voldens konsekvenser, fx isolation, dårlig økonomi eller psykisk og fysisk mistrivsel. Desuden skal voldsfagligt efterværn sikre, at den voldsudsatte kvinde fortsat er velinformeret om sine rettigheder og kan udøve dem i forbindelse fx med møder i Familieretshuset, retten eller kommunen. Det voldsfaglige efterværn omfatter også støtte i samarbejdet med den koordinerende rådgiver jf. stk. 7, herunder hjælp til deltagelse i møder, udarbejdelse af dokumenter mv. i det omfang kvinden måtte have behov herfor.

En beskrivelse af krisecentrenes kerneydelser vil, udover at skabe klarhed over arbejdsfordelingen mellem krisecentre og kommune, også kunne danne grundlag for Socialtilsynets tilsyn. Socialtilsynets løbende tilsyn har i dag ikke fokus på kvaliteten af krisecentrenes voldsfaglige indsats. En præcisering af kerneydelserne på krisecentre vil både skabe et bedre fundament for krisecentrenes interne kvalitetsarbejde og for tilsynet med krisecentrenes voldsfaglige indsats og specialisering. Endvidere vil Socialtilsynet kunne inddrage en beskrivelse af kerneydelser i deres godkendelser af budgetter, ved takstfastsættelse og under deres skærpede økonomiske tilsyn med krisecentrene.

Det aktuelle fokus på de stigende udgifter i sektoren og KLs ønske om at indføre takstlofter understreger vigtigheden af en fælles forståelse af krisecentrenes kerneydelse.

2. Koordinerende rådgivning

På nuværende tidspunkt eksisterer der en markant forskel i tilgangen til og omfanget af den koordinerende rådgivning.

Nogle kommuner lever ikke op til den beskrivelse og standard, der er fastlagt i den nuværende lovgivning jf. SEL § 109 stk. 7. Dette har potentielt store konsekvenser for de voldsudsatte voksne og børn, der søger hjælp på krisecentre. Denne mangel på klarhed og ensartethed er problematisk og bør adresseres i den reviderede lovgivning. Mange kvindekrisecentre føler sig i dag nødsaget til at udfylde hullerne i den koordinerende rådgivers arbejde, ofte uden rimelig kompensation, for at sikre en ordentlig voldsfaglig indsats.

En anerkendelse af voldsfagligt efterværn, som en del af krisecentrenes kerneydelse (som foreslået ovenfor), vil styrke krisecentrenes mulighed for at skabe et godt samarbejde med den koordinerende rådgiver og en god overgang til et liv uden vold, men skal ikke omfatte de opgaver, som kommunen er forpligtet til at varetage. Med tilføjelsen af voldsfagligt efterværn som en del af kerneydelsen og taktgrundlaget for krisecentrene vil den efterforsorgsindsats, som voldsudsatte mænd under §110 i dag modtager på mandecentrene kunne fortsættes under §109.

3. Afgørelse om optagelse og udskrivning på krisecenter

LOKK har med glæde bemærket, at krisecenterledernes kompetence til at optage/visitere står uændret, hvilket sikrer at voldsudsatte fortsat kan få beskyttelse, modtage voldsfaglig støtte og rådgivning, når som helst behovet opstår. Vi er på vores medlemmers vegne glade for den fortsatte tillid til krisecentrenes voldsfaglige vidensgrundlag og kompetence.

For at kunne varetage optagelse/visitations- og udskrivningsretten, er det afgørende at have voldsfaglige kompetencer. Her gælder det, at man både har viden om voldens dynamikker og konsekvenser, men i høj grad også har en grundig viden om og faglig forståelse af beskyttelsesbegrebet.

Kvinder bliver visiteret til et krisecenterophold, hvis:

1. Den voldsudsatte kvinde har et akut behov for fysisk beskyttelse
2. Den voldsudsatte kvinde er nedbrudt af volden og har behov for psykisk beskyttelse
3. Den voldsudsatte kvinde har behov for støtte til at kende og udøve sine rettigheder i relation til voldsudsættelsen (fx i forbindelse med opholdsgrundlag)

Kvinder, som kommer på krisecenter, har gennemsnitligt levet i vold i 5-10 år. Derfor er det en omfattende, og nogle gange en længerevarende indsats som skal til for, at kvinderne kan arbejde hen imod "en tilværelse uden vold i egen bolig". Dette i kraft af, at behovet for beskyttelse og rådgivning løbende ændrer sig i takt med udviklingen i kvindens sag, eks. ved politianmeldelser, sager i Familieretshuset o. lign.

I lyset af flere formuleringer i bemærkningerne til lovforslaget er LOKK bekymret for, om krisecentrene også fremadrettet bibeholder retten til at vurdere udskrivningsparathed.

Af bemærkninger fremgår det under punkt 2.3, at “personen har et behov for et akut botilbud” samt at formålet med opholdet efter § 109 er ”selvstændig tilværelse i egen bolig”. Disse bemærkninger kan læses som et ønske om at forkorte krisecenterophold i stil med Housing First-tilgangen.

Her er det igen vigtigt for os at understrege, at et krisecenterophold først og fremmest er en højt specialiseret voldsfaglig indsats, hvor voldsfaglig rådgivning og beskyttelse er hovedelementer i indsatsen. Selve botilbudsdelen på krisecentre er nødvendig af andre årsager end at afhjælpe hjemløshed som på § 110.

Kvindekrisecentrene arbejder løbende med **revisitation** under ophold på krisecenter, som en aktiv del af den voldsfaglige praksis. Indsatsen med at vurdere om kvinden er i målgruppe for § 109 stopper ikke ved visitationen, men udvikler sig i takt med opholdet og kvindens behov for støtte og rådgivning samt med den aktuelle sikkerhedssituation.

Derfor opfordrer LOKK til, at det i bemærkningerne til lovforslaget præciseres og tydeliggøres, at udskrivning fra krisecenter skal ske på baggrund af en **voldsfaglig vurdering**. Det er afgørende, at revisitation foretages af krisecenterpersonale, som sikrer at ophold på krisecenter fortsat er på baggrund af vold og behovet for beskyttelse.

4. Voldsfaglighed

Det er afgørende for at bryde med volden, at den samlede krisecenterindsats er funderet på voldsfaglighed.

Voldsfaglighed omfatter den viden, erfaring og forståelse, som fagligt personale opnår gennem deres arbejde med kvinder og børn, der har været udsat for vold. Voldsfaglighed er grundlaget for krisecentrenes evne til at foretage vurderinger af sikkerhed og beskyttelse - samt at forstå voldens konsekvenser, og derved kunne tilbyde den relevante støtte og rådgivning. En voldsfaglig tilgang baserer sig på en forståelse af de fysiske og psykiske konsekvenser af vold samt de sociale og økonomiske udfordringer, som den voldsudsatte står over for.

For at sikre et højt voldsfagligt niveau på nye og eksisterende krisecentre, og for at kvalificere krisecentrenes visitation og revisitation af målgruppen, opfordrer LOKK til at ‘voldsfaglighed’ præciseres i forbindelse med lovgivningen, så det bliver klart for alle interessenter, hvad der menes med voldsfaglighed og hvilke forpligtelser, der er forbundet hermed.

5. Fortsat manglende fokus på børns beskyttelse og rettigheder på krisecenter

LOKK bifalder, at forslaget tydeligt skriver, at børn udsat for vold får ret til psykologhjælp med kun én forælders samtykke. Dog bemærkes det, at forslaget fortsat omtaler børn som ledsagere fremfor som selvstændige rettighedshavere, der har været udsat for vold. Det er problematisk, at børn med forslaget fortsat blot ses som ledsagende til forælderen. Den vold børn udsættes for – direkte eller indirekte – er dybt skadelig og kræver en voldsfaglig indsats fra specialuddannet personale.

Indsatserne til børn skal bero på en stærk børne- og voldsfaglighed, der bidrager til, at børn får hjælp, støtte og rådgivning til at bearbejde voldens konsekvenser, så de kan leve et liv fri fra vold – nu og resten af livet. Den forebyggende indsats for børn må og skal defineres

tydeligt i forslaget for at forebygge generationsvold og sikre børns ret til at leve et liv uden vold.

Udover den voldsfaglige indsats skal børn på krisecenters ret til skolegang, lægehjælp, og muligheder for at komme i daginstitution, og leve et almindelige børneliv også sikres, og således være en del af den samlede indsats til børn på krisecentre.

LOKK opfordrer til, at 'indsatser til børn' på krisecentre anerkendes som en del af kerneydelsen, og at der i Socialtilsynets tilsyn indgår en evaluering af krisecentrenes 'indsatser til børn'. Det er essentielt at fremhæve, at de børnefaglige indsatser på krisecentrene er specialiserede og fokuserede på at håndtere de konsekvenser, som børnene oplever på grund af volden.

I bemærkningerne til lovforslaget savnes også en understregning af børns ret til beskyttelse fra voldsudøver i forbindelse med samvær under og efter ophold på krisecentre.

Ved etablering af krisecentre for voldsudsatte mænd bør der endvidere sikres en faglig stærk visitation, så voldsudøvere ikke uretmæssigt tager ophold på et krisecenter med sit barn/sine børn før den voldsudsatte part, og derved bruger barnet/børnene som en brik i en fortsat voldsudøvelse.

Disse bekymringer understreger vigtigheden af at beskrive og definere børnenes selvstændige rettigheder og det voldsfaglige element i børneindsatsen i lovgivningen og i sikringen af en solid tilsynsmekanisme.

6. Finansieringsgrundlag og etableringsret

Finansieringsmodellen af §§ 109a og 109b fremstår uklar. Dette rejser en række spørgsmål om bæredygtigheden af den nuværende finansieringsstruktur, især i lyset af KLs aftale med regeringen om at indføre takstlofter. Mens bemærkningerne til lovforslaget hævder, at udvidelsen af målgruppen ikke vil påvirke finansieringen af kvindekrisecentre, er det vigtigt at påpege, hvordan takstlofter og andre politiske beslutninger potentielt kan påvirke finansieringen af kvindekrisecentre og dermed forringe kvaliteten af det arbejde, som udføres på kvindekrisecentrene i Danmark. Det er derfor nødvendigt at afklare, hvordan finansiering fremadrettet sikres, så kvindekrisecentrene ikke oplever en forringelse af deres rammer og den voldsfaglige indsats.

LOKK er endvidere af den holdning, at etableringsretten for tilbud efter §§ 109a og 109b bør bero på voldsfaglighed og en analyse af behovet for pladser både geografisk og i relation til antal pladser. Der bør således fastlægges en række centrale kriterier for etableringen af tilbud under § 109.

Med venlig hilsen

Laura Kirch Kirkegaard

Direktør

København den 6. november 2023

Høring vedrørende ændring af lov om social service og forskellige andre love (ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Generelle bemærkninger

LOS takker for muligheden for at afgive høringsvar vedrørende ligestilling af krisecentertilbud til mænd, kvinder samt andre personer og anerkender, at man nu efter mange års ønske vælger at ligestille alle voksne udsat for vold i nære relationer og give enslydende rettigheder til at komme på krisecenter med deres børn. Det har været særligt udfordrende for mænd med børn, at der ikke har været et lovsikret krisecentertilbud, der har kunnet sikre de rammer, der har gjort det trygt for både mænd og børn at tage ophold. Det bemærkes ligeledes som positivt, at selvhenvenderprincippet fastholdes også for mænd og personer, der søger hjælp på et krisecenter, samt at formålet med et krisecenterophold præciseres.

Konkrete bemærkninger

LOS har en række bemærkninger til de konkrete forslag.

Det er glædeligt, at der indskrives en § 109a og § 109b, således at mænd og andre personer samt deres børn nu får de samme rettigheder som kvinder til at søge beskyttelse, støtte, omsorg og rådgivning på et krisecenter.

Det er positivt, at man nu vælger at ensarte ordlyden i forskellig lovgivning, således at det i § 109/§ 109a/§109b, stk. 1 fremgår, at der er tale om vold i nære relationer.

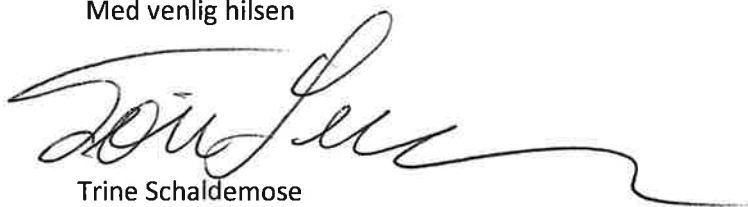
Det er positivt, at det nu gøres klart i § 109/§ 109a/§109b stk. 9, 6 pkt., at børn kan tilbydes psykologbehandling alene med samtykke fra den forældremyndighedsindehaver, de ledsager på et krisecenter. Det har givet anledning til store problemer af sikkerhedsmæssige årsager, at der har skullet indhentes samtykke fra den forældremyndighedsindehaver, der har udsat sin partner og børn for vold, ligesom det har forhindret alt for mange børn i at få den rette hjælp.

Vedr. § 109a/§ 109a/§109b, stk. 9 bemærkes, at det er afgørende, at det ikke blot er en autoriseret psykolog men en autoriseret psykolog med en voldsfaglighed, der behandler børn, der har været udsat for vold i nære relationer. Hvis psykologen ikke har kendskab til voldens dynamikker, vil man kunne risikere, at psykologen gennem behandlingen giver børnene handlestrategier, der skader børnene frem for at hjælpe dem, og som i værste fald pålægger børnene ansvar og skyld og dermed øger deres traumer. Det anbefales derfor, at det tydeliggøres, at den autoriserede psykolog skal have voldsfaglighed.

Det bemærkes derudover, at barnets lov § 41 giver børn over 12 år ret til at anmode om psykologbehandling uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver. Det anbefales derfor, at der ikke af § 2 fremgår, at børn over 12 år kan tilbydes psykologbehandling alene med samtykke fra en forældremyndighedsindehaver, da dette vil skabe uklarhed omkring den utvetydige ret børn på 12 år har til at anmode om psykologbehandling i privat regi eller regi af en civilsamfundsorganisation uden samtykke fra forældremyndighedsindehavere.

LOS står gerne til rådighed for uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Trine Schaldemose', with a long horizontal flourish extending to the right.

Trine Schaldemose
Chef for politik og analyse

Digitaliserings- og ligestillingsministeriet
Sendt pr. mail til lige@lige.dk

8. november 2023

Vedr. Høring over lovforslag om ligestilling af krisecentertilbud til mænd

---

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til udkast til lovforslag om ligestilling af krisecentertilbud til mænd af 6. oktober 2023.

Generelt er det et rigtig godt og længe ventet lovforslag, som Mandecentret kan bakke op om.

Vi skal herved særligt fremhæve, at udkastet vil sikre, at

- alle voldsudsatte personer, uanset køn, får ret til samme kvalificerede hjælp på et krisecenter.
- opdelingen i 3 næsten enslydende bestemmelser er velegnet til at sikre, at den konkrete målgruppes særlige behov afdækkes og understøttes af underliggende lovgivning, vejledninger og myndighedspraksis (dette bør dog **præciseres i forslaget**, se nedenfor).
- børn, der har oplevet fysisk eller psykisk vold i nære relationer, kan få psykologhjælp med samtykke fra (kun) den ene forældremyndighedsindehaver.

Mandecentrets bemærkninger er opdelt i henholdsvis

- Mandecentrets væsentligste indholdsmæssige bemærkninger (1.1 til 1.4)
- Mandecentrets væsentlige bemærkninger i forhold til implementering, godkendelse mv. (2.1 til 2.2)

1. Mandecentrets væsentligste indholdsmæssige bemærkninger

1.1 Præcisere formålet med opdeling i 3 bestemmelser – bl.a. forskel i beskyttelsesbehov

Den specialiserede indsats, der i dag tilbydes efter § 109, er udviklet på baggrund af mange års arbejde med og viden om voldsudsatte kvinder. Det betyder, at myndighedernes retningslinjer, vejledninger mv. samt aktørernes viden om målgruppens behov, effektfulde indsatser mv. er udviklet med fokus på voldsudsatte kvinders behov.

Gennem Mandecentrets mangeårige arbejde for at hjælpe voldsudsatte mænd er det vores erfaring, at mændenes behov på mange områder ligger op ad, hvad vi hører fra kvindesiden. Men der er også forskelle. Mænd og kvinder reagerer generelt forskelligt på krise, og bl.a. voldens kønsmæssige aspekt rammer forskelligt.

Opdelingen i 3 bestemmelser er derfor meget velegnet til at sikre, at de nye målgruppes eventuelle særlige behov afdækkes og imødekommes i myndighedernes underliggende retningslinjer, godkendelsesprocesser og praksis i øvrigt.

Mandecentret savner imidlertid, at dette tydeliggøres og foldes ud i begrundelsen for opdelingen (bl.a. på side 7, sidste afsnit).

Særligt om begrebet 'beskyttelse'

Mandecentret er enig i, at forståelsen af begrebet 'beskyttelse' skal forstås som beskyttelse mod voldens konsekvenser – ikke 'bare' som udtryk for en aktuel risiko for personens sikkerhed (f.eks. risiko for overfald). Mandecentret anbefaler dog, at dette præciseres med eksempler på, hvad begrebet også omfatter i praksis, herunder emotionel beskyttelse, social beskyttelse og identitets beskyttelse. Denne eksemplificering vil understøtte en mere ensartet praksis på tværs af tilsyn, kommuner og krisecentre.

Det er Mandecentrets erfaring, at voldsudsatte mænds beskyttelsesbehov er anderledes end kvinders. Dette kan få betydning i forhold til både tilrettelæggelsen af indsatsen til manden samt i forhold til krisecentrets fysiske rammer.

Det er Mandecentrets erfaring, at mændene generelt set ikke har eller oplever behov for denne fysiske afskærmning mod omverdenen. Et krav om høj fysisk sikkerhed, f.eks. med mure og sluser, vil derfor kunne skabe en ubegrundet frygt hos manden og hans børn. En automatisk videreførelse af myndighedernes praksis vil derfor potentielt kunne være **kontraproduktivt** for mændene og i strid med formålet i § 109b, stk. 2.

Krav til krisecentrets tilrettelæggelse af indsatserne, herunder den sikkerhedsmæssige indretning, bør altid bero på en konkret faglig vurdering af målgruppens behov og sikkerhedsrisici samt krisecentrets øvrige muligheder for at håndtere et eventuelt højt trusselsniveau.

Det er derfor **afgørende vigtigt**, at det tydeliggøres, at formålet med opdelingen er at sikre en individuel tilretning for hver målgruppe af de myndighedsmæssige krav mv. i forhold til indsatsen, herunder særligt i forhold til den fysiske indretning af krisecentrene.

1.2 Nødvendigt med præcisering af krisecentrets indsats

Mandecentret er enig i, at formålet med krisecentrets indsatser skal være at bidrage til, at kvinden/manden/personen og eventuelt ledsagende børn kan etablere en selvstændig tilværelse uden vold i egen bolig.

Mandecentret bakker op om ministeriets ønske om at præcisere og/eller afgrænse botilbuddets indsats i forhold til de øvrige indsatser i serviceloven. Dette vil utvivlsomt styrke grundlaget for et godt og konstruktivt samarbejde mellem kommunen og krisecentret med fokus på borgerens behov.

Det er imidlertid Mandecentrets vurdering, at den ønskede afgrænsning **ikke opnås**.

Usikkerheden knytter sig til 2. sætning i formålsbestemmelsens (stk. 2), hvorefter indsatsen ikke må erstatte den øvrige hjælp og støtte, som kvinden/manden/personen har behov for og ret til efter serviceloven. Denne negative afgrænsning af, hvad indsatsen *ikke må være*, rummer stor usikkerhed og ganske vidtgående fortolkningsmuligheder og vil forventeligt blive fortolket forskelligt fra kommune til kommune.

Mandecentret vil derfor opfordre til, at det i de specielle bemærkninger (f.eks. på side 31 og tilsvarende for §§ 109a-b) indføres **en positiv og ikke udtømmende liste** over, hvad der hvert fald kan og/eller skal indgå i krisecentrets indsats.

En sådan eksemplificering vil skabe klarhed og forventningsafstemning for både kommune og krisecentre, og dermed sikre den klarhed, som ministeriet ønsker at skabe med den nye formålsbestemmelse.

Voldens konsekvenser kan trække tråde i alle aspekter af den udsattes liv. Vi anbefaler derfor, at det i forarbejderne fremhæves, at den voldsfaglige indsats **skal være en helhedsorienteret indsats**, der bl.a. omfatter:

- **socialpædagogisk indsats** med fokus på at styrke evnen til at kunne være i og varetage en god hverdag i egen bolig, herunder med overskud til at være en god forælder for sine børn.
- Den socialpædagogiske indsats omfatter også støtte i samarbejdet med den koordinerende sagsbehandler, jf. stk. 7, herunder hjælp til at deltage i møder, overholde aftaler med den koordinerende sagsbehandler samt udarbejde nødvendige dokumenter, ansøgninger mv. i det omfang, denne måtte have behov for.
- **socialfaglig indsats** med fokus på styrkelse af de nødvendige ressourcer og selvstændighed i forhold til at etablere en tilværelse uden vold i egen bolig, herunder hjælp til overblik over og styrkelse af ressourcer og kompetencer, systemforståelse samt bistå i dialog med relevante myndigheder mv., herunder politiet, Familieretshuset, egen læge mv.
- Den socialpædagogiske indsats omfatter også støtte i forbindelse med sager om forældremyndighed, samvær mv. samt i samarbejdet med den koordinerende rådgiver, jf. stk. 7, herunder hjælp til at deltage i møder, samt udarbejde nødvendige dokumenter, ansøgninger mv. i det omfang, denne måtte have behov for.
- **psykosociale samtaler** med fokus på bearbejdning af voldens konsekvenser, herunder sorg, skyld og skam.
- **børnefaglig indsats** med fokus på bearbejdning af volden.

Den helhedsorienterede tilgang omfatter herudover psykologhjælpen, jf. stk. 9 og 10 i §§ 109-109b.

En positivliste vil, udover at skabe klarhed over arbejdsfordelingen mellem krisecenter og kommune, også **danne grundlag for Socialtilsynets økonomiske tilsyn** med krisecentrene. Socialtilsynet godkender krisecentrenes budgetter og dermed den **takst**, som krisecentret kan tage for målgruppens ophold.

1.4 Definition af barnets regelmæssige ophold på krisecentret (bl.a. side 34)

Denne regel har til formål at sikre barnet den nødvendige psykologhjælp. Fokus er at sikre, at den 'udøvende forælder' ikke kan blokere for, at barnet modtager den nødvendige psykologhjælp.

I lyset heraf er det ikke klart, hvorfor et (dokumenteret) krav om regelmæssigt ophold er relevant. Yderligere vil en forælder, der ønsker at blokere for psykologhjælp, få et incitament til at stoppe barnets samvær med den anden part, hvilket kan få meget negative konsekvenser for barnet. Mandecentret anbefaler derfor som udgangspunkt, at dette krav fjernes.

Fastholdes kravet, giver dette både forståelsesmæssige samt praktiske/bevismæssige udfordringer.

Forståelsesmæssigt er det uklart, hvad eller hvor meget der skal til for, at opholdet er 'regelmæssigt'. Hensynet til barnet tilsiger, at der ikke skal meget til. Mandecentret anbefaler derfor, at begrebet 'regelmæssigt ophold' i forarbejderne fastsættes til f.eks. 2 faste overnatninger over en 14-dages periode (svarende til en 12/2 ordning). En sådan præcisering vil antageligvis reducere risiko for tvister mellem forældre samt behovet for en afklaring via domstolspraksis.

Rent praktisk vil det imidlertid kunne byde på bevismæssige vanskeligheder, hvis der mellem forældrene ikke er indgået nogen skriftlig aftale om samvær. Mandecentret opfordrer hertil, at det i bemærkningerne præciseres, at hensynet til barnet tilsiger et 'lille beviskrav', f.eks. i form af en udtalelse fra krisecentret.

2. Mandecentrets bemærkninger i forhold til implementering, godkendelse mv.

2.1 Tidsmæssige udfordringer i forbindelse med lovens ikrafttræden og godkendelse af tilbud

Efter udkastet skal de nye regler træde i kraft pr. 1. juli 2024. Denne ikrafttrædelsesdato har en naturlig sammenhæng med den netop udmeldt forlængelse af Lev Uden Volds psykologordning, hvor den netop udmeldte SSA-aftale forlænger ordningen frem til og med 1. halvår 2024.

Det synes herved at være forudsat, at det vil være muligt for Socialtilsynet at nå at godkende nye tilbud (som f.eks. Mandecentret) således, at disse vil kunne opstarte driften, så snart loven træder i kraft.

Med en forventet fremsættelse af lovforslaget til februar 2024 er det imidlertid tvivlsomt, hvorvidt Socialtilsynet har tilstrækkelig tid og ressourcer, til at kunne implementere reglerne og behandle ansøgninger om godkendelse, før 1. juli 2024.

Mandecentret opfordrer derfor til, at lovforslaget forholder sig til den administrative byrde i forbindelse med ikrafttræden, herunder særligt om Socialtilsynet har tilstrækkelig tid til at udarbejde retningslinjer mv., der har fokus på de nye målgrupper (mænd, LGBT+ personer og blandede krisecentre). Der skal desuden sikres tid til, at tilbuddene kan nå at få godkendelse inden lovens ikrafttræden.

Hvis det i praksis ikke er muligt at opnå godkendelse pr. 1. juli 2024, vil der – i strid med lovens og SSA-aftalens hensigt – komme et hul, hvor alle igangværende forløb hos psykolog vil blive afbrudt med risiko for stor skade for mændene og deres børn.

Det er vigtigt at sikre, at både Socialtilsynet og de nye tilbud får tid til at komme ordentligt på plads inden lovens ikrafttræden. Særligt skal det bemærkes, at Socialtilsynet normalt har 3 måneder til behandling af en ansøgning – og dette uanset, om godkendelse efter §§ 109 a og b betragtes som en væsentlig ændring af godkendelsen eller en egentlig nygodkendelse.

Mulighed for at lette den administrative byrde for Socialtilsynet

En godkendelse efter de nye §§ 109a og 109b vil formentlig – hvis ikke andet fremgår – være en nygodkendelse, hvilket kræver en omfattende ansøgningsproces, hvor tilbuddet forholder sig til alle aspekter af indsatserne.

For at lette den administrative byrde vil det med fordel kunne præciseres, at ansøgning om godkendelse efter §§ 109a og b skal betragtes som en væsentlig ændring, hvis tilbuddet allerede i dag er godkendt til at indskrive mænd/personer udsat for vold, og mændene/personerne kan indskrives med medfølgende børn.

Ved en væsentlig ændring vil tilbuddet alene skulle forholde sig til de ændringer, der følger af den nye lovgivning. Dette vil medføre en væsentlig lettelse af den administrative byrde for både Socialtilsynet og de omfattede tilbud.

Overvejelse om udskydelse af ikrafttrædelsestidspunktet

Mandecentret opfordrer til, at det snarest afstemmes med Socialtilsynet – i vores tilfælde Socialtilsyn Hovedstaden – hvorvidt de har tid og ressourcer til at sikre muligheden for godkendelse forud for lovens ikrafttræden.

Hvis dette ikke er tilfældet, eller hvis der er væsentlig tvivl om, hvorvidt dette er tilfældet, da opfordrer Mandecentret til, at

- lovforslagets ikrafttrædelsestidspunkt udskydes – f.eks. til 1. januar 2024 **og**
- der findes en politisk løsning, hvorefter Lev Uden Volds psykologordning forlægges frem til lovens ikrafttræden

Dette vil sikre, at der ikke er mænd og børn, der 'tabes' i overgangen fra Lev Uden Volds forsøgsordning med psykologhjælp til mænd og deres børn til drift af de nye tilbud efter §§ 109a og b.

2.2 Konkret udfordring for eksisterende tilbud godkendt efter servicelovens § 110

Mandecentret har i dag indgået en række lejemål rundt i landet, der fungerer godt som ramme for arbejdet med voldsudsatte mænd og deres børn. Alle lejemål er indgået med udgangspunkt i de lokale mæssige krav mv., der gælder for tilbud efter servicelovens § 110.

Der findes i dag ikke klare retningslinjer for den fysiske indretning af lokaler til krisecentre efter servicelovens § 109. De forskellige Socialtilsyn har efter det for Mandecentret oplyste forskellige praksis.

Hvis der administrativ indføres krav til den fysiske indretning som f.eks. krav om lukket gård, et minimum antal kvadratmeter, toiletter, bade mv. pr. plads eller lignende, så vil dette potentielt kunne umuliggøre en ændring af Mandecentrets nuværende pladser til § 109a pladser.

I forhold til krisecentrets sikkerhedsmæssige indretning henvises til afsnittet ovenfor, idet det særligt fremhæves, at kravene til den fysiske sikkerhed ikke automatisk bør videreføres fra den nuværende § 109 til de nye §§ 109a og b. I vurderingen af, hvorvidt de fysiske rammer er egnede til at hjælpe de nye målgrupper, da bør der lægges vægt på de eksisterende tilbuds erfaringer fra arbejdet med voldsudsatte mænd og deres medfølgende børn. Det er Mandecentrets erfaring, at en høj grad af fysisk afskærmning fra omverdenen kan øge mandens stress-niveau og risiko for angst. For mænd med forhøjet sikkerhedsrisiko arbejder Mandecentret derfor med placering af manden (anonymt) i andre af Mandecentrets afdelinger rundt i landet. Herved tages der højde for en eventuel sikkerhedsrisiko samtidig med, at manden får mulighed for en normaliseret tilværelse i trygge rammer.

Vurderingen af krav til krisecentrets sikkerhedsmæssige indretning bør derfor altid bero på en konkret faglig vurdering af målgruppens behov og sikkerhedsrisici samt krisecentrets øvrige muligheder for at håndtere et eventuelt højt trusselsniveau.

Hvis de eksisterende tilbud, der i dag arbejder for at hjælpe de voldsudsatte mænd og deres børn, ikke kan få godkendt de fysiske rammer efter §§ 109a og b, da vil dette reelt umuliggøre en videreførelse af arbejdet for de voldsudsatte mænd og deres børn. Det skal herved fremhæves, at de fleste lejekontrakter indgås med længerevarende uopsigelsesperioder samt, at en indretning og flytning til nye lokaler vil være forbundet med uforholdsmæssige store udgifter.

Mandecentret skal derfor opfordre til, at der i forarbejderne indarbejdes en adgang til dispensation for eventuelle myndighedskrav i relation til krisecentrenes fysiske indretning, hvis dette kan gives uden væsentlig forringelse i tilbuddet, herunder særligt hvor et eventuelt behov for afskærmning/sikkerhedsmæssige tiltag kan imødekommes ad anden vej (f.eks. ved tilbud i afdeling i anden by eller landsdel).

Denne dispensationsadgang bør kun gælde lejemål, som enten er godkendt eller ansøgt om godkendelse af på tidspunktet for offentliggørelsen af lovforslaget.

---ooo0ooo---

Hvis der skulle være spørgsmål til ovenstående eller Mandecentret på anden måde kan være behjælpelige med noget, så må I endelig sige til.

De bedste hilsner

Jacob E. Astrup
Direktør i Mandecentret
Tlf.: 5194 0958
Mail: JAS@Mandecentret.dk

Manderådet

Udvalg for Familieret

8. november 2023

Digitaliserings- og ligestillingsministeriet
Stormgade 2-6
1470 København K
Att. Ane Villumsen
Sendt pr. mail: lige@lige.dk

Høring over udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet har den 6. oktober 2023 sendt forslag til om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd) i høring.

Manderådets Udvalg for Familieret takker ministeriet for muligheden for at afgive høringssvar.

Manderådets Udvalg for Familieret bifalder de grundlæggende tanker om ligestilling i lovforslaget.

Ad kvindekrisecentre - generelle bemærkninger

Det kan af lovforslaget udledes, at kvindekrisecentre fik sin nuværende udformning i 2004 i forlængelse af en lang række forskellige indsatser mod kulturelle normer i indvandrer miljøer.

Manderådets Udvalg for Familieret er imidlertid bekymret for den rolle som kvindekrisecentre spiller, herunder i familieretlige tvister, og Manderådets Udvalg for Familieret bliver løbende konfronteret med sager, hvor kvindekrisecentre direkte og indirekte har haft en uheldig og skadelig indflydelse på børns muligheder for at bevare kontakten med begge forældre.

Det skyldes, at kvindekrisecentre uforvarende kan medvirke til forældrefremmedgørelse og til en tilstand, der objektivt set har en fuldkommen lighed med børnebortførelse, hvor en forælder - faren - mister

kontakten til sine børn. Kvindekrisecentre har som boform – berettiget eller ej – derfor fået et blakket ry.

Manderådets Udvalg for Familieret opfordrer til, at der foretages en uvildig kulegravning af hele området med henblik på en styrkelse af det offentlige tilsyn med centrene og af retssikkerheden på området, således at både den part der beskylder en part for vold og den part, der beskyldes for vold sikres kontaktbevarende samvær med børn der medbringes på et kvindekrisecenter.

Ad. ændringer af servicelovens § 109

Det fremgår af lovforslaget, at den foreslåede ændring af servicelovens § 109, stk. 1, vil medføre, at betegnelsen »udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold« erstattes af »udsat for vold i nære relationer«.

Vold i nære relationer vil omfatte forskellige former for vold; psykisk vold, herunder stalking, fysisk vold, seksuel vold, økonomisk vold, materiel vold, digital vold, og æresrelateret vold. Volden kan komme til udtryk gennem verbale, nonverbale, digitale og fysiske handlinger. Trusler om vold er også at betragte som vold i nære relationer og vil således også fortsat være omfattet af bestemmelsen.

Manderådets Udvalg for Familieret, anbefaler under henvisning til voldsdefinitionen, at begrebet "vold" udgår som betingelse for at kunne tilbydes en plads i boformen, således, at »udsat for vold i nære relationer«, erstattes af "samlivsproblemer".

Baggrunden er, at Manderådets Udvalg for Familieret vurderer, at det vil give et mere retvisende billede af, hvilke personer der er berettiget til en plads, ligesom der ikke derved sker en unødigt – og muligvis fuldkommen fejlagtig - stigmatisering af den person (far, mor, søster, bror, mand, kæreste etc.), som beskyldes for at have udøvet psykisk vold, herunder stalking, fysisk vold, seksuel vold, økonomisk vold, materiel vold, digital vold, og æresrelateret vold, hvad enten volden har været verbal, nonverbal, digital eller fysisk.

Ad. krisecentertilbud til voldsudsatte mænd

Manderådets Udvalg for Familieret bifalder, at ministeriet finder, at muligheden for hjælp ikke skal afhænge af køn.

Manderådets Udvalg for Familieret finder samtidig anledning til kraftigt at kritisere, at tidligere regeringer og Folketing har indført en sådan ubegrundet, systematisk diskrimination af mænd, og at denne

tilsyneladende i en længere årrække har været gældende dansk lovgivning.

Manderådets Udvalg for Familieret finder i forlængelse heraf anledning til at misbillige enhver person eller organisation, der fastholder en falsk og stereotyp opfattelse af, at der skulle være en kønsdimension i forhold til vold i nære relationer, som bør afspejles i en diskriminerende lovgivning.

Det fremgår af lovforslaget, at ministeriet vurderer, at der fortsat skal tages hensyn til det kønnede aspekt i vold i nære relationer.

Manderådets Udvalg for Familieret anbefaler, at dette hensyn opgives, da det er usagligt og mandefjendsk.

Manderådets Udvalg for Familieret opfordrer i forlængelse heraf Folketinget og ligestillingsministeriet til at afskaffe enhver diskrimination af personer, herunder fædre, mænd og drenge, der udsættes for vold i lovens forstand, herunder diskrimination i forhold til fordeling af de tildelte økonomiske ressourcer mv., der i stedet bør tilpasses og fordeles efter behov og ikke efter køn, race, trosretning eller på anden diskriminerende måde.

Manderådets Udvalg for Familieret kan ikke bifalde, at der på dette område foretages systematisk, lovbaseret kønsdiskrimination, og anbefaler, at lovgivningen bliver kønsneutral.

Ad. krisecentertilbud til personer uden kønsangivelse

Manderådets Udvalg for Familieret henviser til vores bemærkninger ovenfor vedr. mænd. Manderådets udvalg for Familieret kan ikke bifalde, at der på dette område foretages systematisk, lovbaseret kønsdiskrimination, og anbefaler, at lovgivningen bliver kønsneutral.

Ad. behandling af en psykolog af børn og unge med kun én forældremyndighedsindehavers samtykke

Manderådets Udvalg for Familieret finder henset til det såkaldte *selvmøderprincip*, som indebærer en ret for borgeren til at få ophold og modtage hjælp på kvindekrisecentre uden forudgående kommunal visitation, ikke, at ministeriet har fremlagt et tilnærmelsesvist overbevisende grundlag for at tilsidesætte forældreansvarslovens udgangspunkt om den fælles forældremyndighed.

Manderådets Udvalg for Familieret ser intet grundlag for på dette område at ophæve det kernesunde princip om fælles forældremyndighed og til at indføre særregler i forhold til psykologbehandling i

anledning af, at en person møder op på et kvindekrisecenter.

En psykolog, som er valgt af den part, som møder op på krisecenteret, vil ofte identificere sig med denne part og uden videre forudsætte, at det også er den part, som er mødt op på et krisecenter, der er udsat for vold i lovens forstand. Det kan imidlertid meget vel forholde sig omvendt!

En psykolog eller enhver anden "hjælper" vil derfor meget let kunne medvirke til ubevidst at skabe falske erindringer hos barnet samt til at stigmatisere den anden forælder hos et mindreårigt barn, og derved bidrage til en forældrefremmedgørelsesproces.

Ministeriet anfører, at særreglen begrundes i, at der er en risiko for, at en "voldsudøvende forælder" ved fælles forældremyndighed kan modsætte sig psykologbehandlingen. Begrundelsen forekommer meget svagt begrundet, og kan løses ved en forudgående høring af den anden forældremyndighedsindehaver, og derpå vurdere, hvorvidt psykologbehandling bør tilbydes uden den anden forælders samtykke eller alternativt helt tilbyde den anden forældremyndighedsindehaver at vælge den psykolog som det mindreårige barn skal tale med.

Med venlig hilsen

Thomas Bjerring Qvist

8. november 2023

Bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Mødrehjælpen vil gerne takke for muligheden for at komme med bemærkninger til lovforslaget. Grundlæggende imødekommer Mødrehjælpen den overordnede hensigt med at ligestille krisecentertilbud, så mænd udsat for vold i en nær relation kan få støtte og omsorg på krisecentre i lighed med kvinder samt med at give børn under 12 år mulighed for at modtage psykologbehandling med kun én forældremyndighedsindehavers samtykke.

Generelle bemærkninger

Selv møderprincippet er et helt afgørende fundament under hjælpen til voldsudsatte kvinder i det danske samfund. Mødrehjælpen er derfor tilfreds med, at lovforslaget ikke ændrer på den helt grundlæggende rettighed, hvor voldsudsatte kan henvende sig på et krisecenter uden først at blive visiteret fra kommunen, og at selv møderprincippet opretholdes i § 109 og videreføres i lovforslagets §§ 109a og 109b.

Mødrehjælpen bakker op om lovforslagets formål om at sikre mænd og andre personer, som har været udsat for vold i nære relationer, bedre muligheder for at få hjælp. Mødrehjælpen finder det desuden positivt, at lovforslaget tilgodeser bl.a. seksuelle og etniske minoriteter på krisecentre. Mødrehjælpen finder det derudover positivt, at formålsbestemmelsen i § 109 præciseres, så "tilsvarende krise" ikke længere fremgår, og det derfor fremadrettet vil fremgå tydeligt af formålsbestemmelsen, at målgruppen for §§ 109, 109a og 109b er personer, som har været udsat for vold i nære positioner.

Mødrehjælpen bemærker, at der er hjemmel til fysisk adskillelse af målgrupperne under §§ 109, 109a og 109b på det enkelte tilbud. Mødrehjælpen finder det u hensigtsmæssigt, at der potentielt kan forekomme situationer, hvor en voldsudsat kvinde kan møde sin voldsudøver på et krisecenter. Den voldsudsattes sikkerhed og beskyttelse skal være afgørende parametre for visitationen til et krisecenter. Mødrehjælpen mener derfor, at forskellene på målgrupperne bør tydeliggøres, så u hensigtsmæssighederne kan undgås.

Psykologbehandling til børn under 12 år med én forælders samtykke

Mødrehjælpen finder det positivt, at lovforslaget supplerer barnets lov § 41 med stk. 3 og 4, og at det fremadrettet kun vil kræve én forældremyndigheds samtykke, når et barn under 12 år skal modtage behandling af en psykolog i offentligt eller privat regi, eller i regi af civilsamfundsorganisationer, som følge af, at barnet har oplevet fysisk eller psykisk vold i nære relationer. I Mødrehjælpen oplever vi desværre ofte, at vi ikke kan tilbyde barnet behandling grundet manglende samtykke fra en forældremyndighedsindehaver – enten fordi forælderen ikke vil give samtykket, eller fordi den anden forælder eller barnet frygter for repressalierne og derfor ikke tør anmode om samtykket. Mødrehjælpen bemærkede i høringsvaret til lovforslag om barnets lov, at børn under 12 år også skulle kunne modtage behandling uden samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere. Derfor er det et godt og vigtigt skridt for børns rettigheder, at det ikke længere vil være forældrenes manglende samtykke, som forhindrer børn under 12 års mulighed for at modtage behandling.

Mødrehjælpen anerkender, at baggrunden for nærværende lovforslag er regeringens handlingsplan mod partnervold og partnerdrab. Dog finder Mødrehjælpen det u hensigtsmæssigt, at afgrænsningen af målgruppen i barnets lov § 41 er forskellig for børn hhv. over og under 12 år. Målgruppen for børn der kan modtage behandling efter stk. 1 adskiller sig således fra målgruppen i den kommende § 41, stk. 3. Dermed kan et barn over 12 modtage behandling som følge af f.eks. en forælders misbrugsproblemer uden forældrenes samtykke, mens en yngre søskende under 12 år kan risikere ikke at modtage behandling, da de som målgruppe ikke er omfattet af den kommende barnets lov § 41, stk. 3. Mødrehjælpen mener derfor, at afgrænsningen af målgruppen for at modtage behandling efter barnets lov § 41, stk. 3, skal være *”som følge af forældres misbrugsproblemer, psykiske sygdom, konfliktfyldte samlivsførelse eller overgreb mod barnet eller den unge, eller som følge af at barnet eller den unge har oplevet fysisk eller psykisk vold i nære relationer”*, som gælder for børn over 12 år efter barnets lov § 41, stk.1.

Det er afgørende for børnenes behandling for at opleve vold i hjemmet er, at behandlingen udføres af en fagperson med en solid voldsfaglighed. Mødrehjælpen mener derfor, at afgrænsningen af, hvem der kan varetage behandlingen skal flugte med barnets lov § 41, stk. 2, og at det bør fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, at den behandlende psykolog eller psykoterapeut skal have en specialiseret voldsfaglighed.

Spørgsmål til høringsvaret kan rettes til politisk konsulent Clara Albeck Japsen (cja@mødrehjaelpen.dk).

Med venlig hilsen

Ninna Thomsen
Direktør

Digitaliserings- og ligestillingsministeriet
lige@lige.dk

SAND
De hjemløses landsorganisation

Sundholmsvej 34, st.
2300 København S

Tlf. 8993 7060
CVR. 2926 2403

sand@sandudvalg.dk
www.sandudvalg.dk

København 27. oktober 2023

SANDs høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

I SAND – De hjemløses landsorganisation synes vi, det er passende at lave en særskilt paragraf til mandekrisecentrene, og på tide at man ligestiller kønnene på dette område.

Det vil også reducere forvirringen om målgruppen for § 110 i serviceloven. Nu man er i gang med dette arbejde – målgruppen er også lige forsøgt præciseret i vejledningen til § 110 – er det oplagt også at lave en selvstændig paragraf til hjemløse veteraner, som også stikker ud.

Til trods for at vi hylder en juridisk målgruppeadskillelse mellem målgrupperne for Servicelovens § 109/109a og § 110, ser SAND også en del ligheder mellem personer udsat for vold i en nær relation og hjemløse. For begge målgrupper gælder det, at de har været udsat for en potentielt traumatiserende begivenhed.

Socialstyrelsen har i nogle år argumenteret for at sociale tilbud bør arbejde traumabaseret. En professionel underbygning af en traumebaseret tilgang på herberger, hvor der tilknyttes psykologer eller tilbydes psykologtimer i det private, vil være oplagt at skrive ind i lovgivningen.

Vi er meget enig med Styrelsen i at det er relevant at hjemløse på § 110 boformer får tilbud om psykologbehandling, som man gør på krisecentrene.

Med venlig hilsen

Ask Svejstrup
Sekretariatsleder i SAND

8. november 2023

Selveje Danmarks høringssvar på udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud)

Selveje Danmark har den 6. oktober 2023 modaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud). Selveje Danmark takker for muligheden for afgive høringssvar. Selveje Danmark repræsenterer en lang række selvejende non-profit krisecentre, som også selvstændigt afgiver høringssvar.

Selveje Danmark bakker op om, at alle der er udsat for vold skal kunne få hjælp på et krisecenter.

Selveje Danmark finder især følgende elementer i udkastet positivt:

- At mænd og personer der er udsat for vold, nu kan komme på krisecenter og ikke et herberg, som indtil nu har været tilfældet.
- At selvmøderprincippet bevares, hvilket er afgørende for voldsudsattes mulighed for at bryde med volden, at de kan henvende sig for akut hjælp.
- At der er tilføjet stk. 2 til §109, hvor formålet med et ophold på krisecenter specificeres.
- At børn både over og under 12 år, der har oplevet enten fysisk eller psykisk vold i nære relationer, med forslaget til ændring af Barnets lov §41, får ret til at modtaget behandling af en psykolog med kun én forældres samtykke.

Børn på krisecenter skal have støtte og tryghed

Der er mange personer, der har børn med på krisecenter. Selveje Danmark finder det positivt, at ministeriet går ind og tager et større ansvar for børnenes behov. Men det er nødvendigt at have et bredere blik på børnenes rettigheder, behov og sikkerhed.

I dag tilbyder krisecentre hjælp, omsorg og støtte til børn. Det gør de, fordi børnene har et stort behov for hjælp. Men børn er i lovudkastet – ligesom tidligere, beskrevet som ledsagere og ikke selvstændige individer med rettigheder. Den forebyggende indsats overfor børn er vigtigt, så man forebygger generationsvold.

Selveje Danmark er tilfreds med, at det flere steder i lovforslaget bliver fremhævet, at børn skal have omsorg, støtte og rådgivning.

Samtidig er det en udfordring for krisecentrene, at taksten ikke tager højde for, at der kan være børn med på krisecenter. Det betyder, at krisecentre i dag får samme takst uagtet, om der er børn med på krisecentret eller ej. Selvejende krisecentre er non-profit, og derfor går alle midler til krisecentret og dem, der har ophold.

Selveje Danmark anbefaler:

- At indsatserne til børn på krisecentre, bør anerkendes som en del af krisecentrenes arbejde. Det skal ske gennem en beskrivelse af børnenes rettigheder som selvstændige individer, der har krav til hjælp og støtte ved ophold på krisecenter.
- At der udarbejdes en takstmodel, der tager højde for børn på krisecenter.

Tilsyn skal have fokus på voldsfaglighed og kvalitet

Det glæder Selveje Danmark at læse, at man bevarer selvmøderprincippet, så personer, der er udsat for vold, akut kan modtage hjælp.

For at kunne løfte den opgave, kræver det en stærk ledelse og voldsfaglighed på det enkelte tilbud.

Som det er i dag, har Socialtilsynet ikke blik for krisecentrets voldsfaglighed. Det gør det svært at sikre, at krisecentre har de fornødne kompetencer til at varetage opgaverne med høj kvalitet.

Selveje Danmark anbefaler:

- At Socialtilsynet skal godkende tilbud og føre løbende tilsyn med, at tilbuddene er voldsfaglige og relevante i forhold til bestemmelsernes målgrupper. Det vil sikre, at voldsudsatte kvinder og børn vil få et kvalificeret tilbud om hjælp og støtte, uanset hvor i landet og uanset hvilket krisecenter de er indlogeret på.
- At Socialtilsynet skal have kompetencerne til at kunne løfte denne opgave.

Viden om målgruppe og behov

Der er de seneste år sket en stigning i antallet af krisecentre, hvilket grundlæggende er godt, så flere der er udsat for vold kan få hjælp. Men der også udfordringer med den frie etableringsret, fordi der kan oprettes tilbud, der ikke har de rette kvalifikationer til at varetage opgaven med sårbare personer og børn.

Med lovudkastet udvider man målgruppen til at omfatte flere personer end tidligere, hvilket formentlig vil øge udbuddet af krisecentre.

Selveje Danmark anbefaler:

- At man følger udviklingen i antallet af krisecentre og kvaliteten på disse.
- At man samler erfaringer fra de krisecentre, der har mænd og personer ift. deres behov for hjælp.

Med venlig hilsen

Louise Dybdal, Chefkonsulent
Selveje Danmark

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
Stormgade 2-6
1470 København K
E-mail: lige@lige.dk

Dato: 08-11-2023

Sagsnr: 00.15.00-A00-88-23

Høring over udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet har ved e-mail af 6. oktober 2023 sendt et lovudkast vedrørende ligestilling af krisecentertilbud til mænd i høring.

Socialtilsyn Hovedstaden har følgende bemærkninger:

Krisecentertilbud fordelt ud på tre forskellige bestemmelser

I udkastet foreslås det, at der i tillæg til den eksisterende § 109 i serviceloven (kvindekrisecentre), også skal indsættes de nye bestemmelser §§ 109 a (mandekrisecentre) og 109 b (ikke-kønnede krisecentre).

Det fremgår af lovbemærkningerne, at begrundelsen for at indsætte en særskilt bestemmelse til voldsudsatte mænd i stedet for at inkorporere ændringen i servicelovens § 109, er, at det efter ministeriets opfattelse fortsat vil være størstedelen af voldsudsatte, som har behov og præference for et krisecentertilbud med kønsadskillelse. Det fremgår videre, at der med særskilte bestemmelser tages hensyn til det kønnede aspekt og den særlige voldsfaglige praksis og ekspertise, som kvindekrisecentre har opbygget (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.2.). En lignende begrundelse for en særskilt bestemmelse vedrørende krisecentre målrettet personer uden kønsangivelse anvendes også. Her fremgår det videre, at en sådan særskilt bestemmelse vil tydeliggøre, at alle personer, herunder også personer, der eksempelvis ikke identificerer sig med deres juridiske køn, har adgang til samme hjælp, som kvinder har og deres ledsagende børn har i dag (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.2.).

Socialtilsyn Hovedstaden finder det positivt, at der med udkastet bliver indført og skabt klarere rammer for krisecentertilbud, der ikke udelukkende er målrettet kvinder. Socialtilsynet bemærker dog, at det ikke fremgår nærmere af lovbemærkningerne, hvilke principper en tilbudsleder skal anvende i vurderingen af, hvorvidt en borger skal/kan tilbydes midlertidigt ophold i et krisecentertilbud efter §§ 109, 109 a eller 109 b. Eksempelvis i den situation, hvor en voldsudsat person, der har foretaget et juridisk kønsskifte, skal placeres i et tilbud. Vil personen i det tilfælde skulle placeres i et kønnet tilbud eller i et ikke-kønnet krisecenter?

Derudover bemærker socialtilsynet, at det heller ikke fremgår af lovbemærkningerne, hvorledes "kvinder" og "mænd" skal defineres i lovens forstand. Det fremgår således ikke, om der i sondringen mellem de to køn skal tages udgangspunkt i enten en borgers ved fødslen tildelte køn, juridiske køn, kønsidentitet, eller kønsudtryk.

Sådanne placeringsprincipper og definitioner vil skabe et klarere fortolkningsgrundlag, og dermed gøre de foreslåede bestemmelser lettere anvendelige i praksis, samt medvirke til at forebygge en potentiel diskriminerende praksis over for borgere, der ikke identificerer sig med sit biologiske køn m.v. Disse fortolkningsbidrag er også væsentlige for socialtilsynets arbejde med at godkende og efterfølgende føre tilsyn med, at krisecentertilbud har den rette kvalitet ud fra kvalitetsmodellen. Blandt andet i tilsynets vurdering af, om et tilbud visiterer til rette målgruppe samt kan sikre den fornødne sikkerhed, trivsel og indsats til den konkrete borger og andre borgere, der allerede måtte opholde sig i krisecentret.

Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler, at Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet:

- i lovbemærkningerne eksemplificerer og opstiller principper for efter hvilken bestemmelse i udkastets §§ 109-109 b, en borger skal tilbydes midlertidigt ophold.
- i lovbemærkningerne definerer køn, herunder om sondringen skal foretages ud fra borgers biologiske eller selvopfattede/juridiske køn.

Vurderingen af, om en voldsudøver er en "nær relation"

I udkastet foreslås det, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i krisecentertilbud til personer, som har været udsat for vold i "nære relationer". Det fremgår af de specielle bemærkninger til §§ 109-109 b, at nære relationer omfatter en nuværende eller tidligere partner, et familiemedlem eller en anden person i den udsattes nære, private netværk. En nær relation kan være en nuværende eller forhenværende tæt relation i den private sfære, og det kan være en relation, som ikke nødvendigvis opleves eller har været oplevet som en positiv relation. Det fremgår videre, at vold, der udøves af en tredjepart på foranledning af en nær relation, ligeledes er at betragte som vold i nære relationer.

Det fremstår dog for socialtilsynet uklart, i hvor høj grad den voldsudsatte persons egen vurdering af, hvorvidt der er tale om en "nær relation" skal inddrages samt hvornår "den private sfære" starter og slutter. Vurderingen er for socialtilsynets at se en subjektiv vurdering af en relation imellem mennesker, som kun den voldsudsatte person i sidste ende kan foretage. For eksempel i den situation, hvor en person er eller har været en del af et misbrugs- og/eller prostitutionsmiljø, hvor voldsudøveren for udenforstående at se ikke er en nær relation eller en del af den private sfære, men er det ifølge den voldsudsatte. Voldsudøveren kan for eksempel være en tidligere kunde, pusher, alfons eller anden kontakt i miljøet, hvoraf nogle af personerne måske ikke ville blive betegnet af den voldsudsatte som en del af dennes nære, private netværk, men alligevel som en stor del af dagligdagen og som personer, den voldsudsatte er i et afhængighedsforhold til. I en sådan situation vurderer socialtilsynet at det er svært at læse ud af lovforslaget, hvorvidt borgeren vil være omfattet af den foreslåede målgruppe. Et andet eksempel er en stalker, som i den voldsudsattes optik ikke er eller har været en del af dennes nære, private sfære, som ud fra den foreslåede

definition ikke vil være omfattet. Hvis den foreslåede afgrænsning af målgruppen fastholdes, skal ministeriet være opmærksom på, at det kan udelukke personer, der i dag tager ophold på krisecentre.

Socialtilsynet ønsker derfor at anbefale, at ministeriet tydeliggør personkredsen for krisecentre og tilføjer eksempler i lovbemærkningerne på, hvor grænsen for, hvornår en person ikke kan være en nær relation. Det vil sige, at det i bemærkningerne bliver udfoldet, hvornår "den private sfære" starter og slutter. En nærmere konkretisering og eksemplificering vil være med til at skabe et klarere billede af, hvornår en borger er og ikke er en del af målgruppen for krisecentre

Socialtilsyn Hovedstaden anbefaler, at Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet:

- i lovbemærkningerne skriver ind, i hvilken grad, den voldsudsatte borger skal inkluderes.
- i lovbemærkningerne tydeliggør personkredsen for krisecentre, herunder yderligere eksemplificerer, hvornår en voldsudøver henholdsvis er og ikke er en del af den voldsudsattes nære, private sfære.

Venlig hilsen

Annecathrine Carl

Jurist

Socialtilsyn Hovedstaden

www.socialtilsyn.frederiksberg.dk/

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet

*1. november 2023***Høringsvar til forslag til Lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd)**

Socialtilsyn Midt takker for muligheden for at afgive høringssvar til forslag til Lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

Socialtilsyn Midt foreslår, at man i stedet for at oprette 2 nye bestemmelser i serviceloven (§ 109a og § 109b) ændrer den nuværende § 109, således der står "personer" i stedet for kvinder. Derved undgås det at have 3 bestemmelser i serviceloven, der tilbyder samme indsats til borgerne. Socialtilsynene kan derefter afgrænse tilbuddenes målgruppe i tilbuddenes godkendelser til fx kvinder, mænd, LGBT+.

Det bemærkes, at Social- og Ældreministeriet tidligere har udtalt, at de ikke ser noget til hinder for at afgrænse målgruppen for servicelovens § 110 til LGBT+ personer. Samme betragtning, i forhold til socialtilsynets mulighed for at afgrænse målgruppen, må antages at være gældende for servicelovens § 109. Der henvises til Ministeriets svar med sagsnr. 2022-3080.

Med venlig hilsen

Karina Høimark Hjerimitslev
Specialkonsulent

Ministeriet for Digitalisering og Ligestilling
Stormgade 2
1470 København K

Socialtilsyn Nord
Postadresse:
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 7233 6930
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Sendt på mail til: lige@lige.dk

Den 13-10-2023

Sagsnr.: 00.01.00-A50-4-14

Høringssvar – lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (ligestilling af krisecentertilbud til mænd)

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet sendte den 6. oktober 2023 udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (ligestilling af krisecentertilbud til mænd) i høring hos blandt andre Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune.

Socialtilsyn Nord takker for denne mulighed til at afgive høringssvar til udkastet.

Socialtilsyn Nord har følgende bemærkning til udkastet:

Ad 1 – Takst

Det er angivet i bemærkningerne til økonomiske konsekvenser, at det kommer til at koste 0,3 mio., at socialtilsynet skal omregistrere tilbud.

Det er uklart for Socialtilsyn Nord, hvordan det skal forstås. Betyder det fx at herberger for mænd – gratis kan blive om registreret til tilbud efter § 109b, eller skal eksisterende tilbud betale takst for væsentlig ændring jf. lov om Socialtilsyn.

Forslag:

Socialtilsyn Nord foreslår at det tydeligt fremgår, om der skal betales takst for væsentlig ændring, hvis ændringen af loven giver anledning til, at et tilbud skal have ændret sin godkendelse ved Socialtilsynet.

-o0o-

Har I spørgsmål til ovenstående, er I velkomne til at kontakte jurist Lene Skougaard Magle på telefon 72 33 69 38 eller på mail lene.skougaard.magle@hjoerring.dk.

Med venlig hilsen

Line Hessellund
Tilsynschef

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
Stormgade 2-6
1470 København K

Fremsendes alene pr. e-mail til lige@lige.dk

Socialtilsyn Syds hørings svar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service mv.

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet fremsendte den 6. oktober 2023 udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service mv. i høring hos bl.a. Socialtilsyn Syd, som har følgende bemærkninger til forslaget:

Tilsynsmæssig organisering

Socialtilsyn Syd har noteret, at der foreslås en ordning, hvorefter der etableres mulighed for midlertidigt ophold til henholdsvis mænd og personer, der har været udsat for vold i nære relationer, jf. §§ 109 a og 109 b.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at det efter ministeriets opfattelse fortsat vil være størstedelen af voldsudsatte, som har behov og præference for et krisecentertilbud med kønsadskillelse.

Socialtilsyn Syd bemærker hertil, at det fremgår af bemærkningerne til lov om socialtilsyn § 4, at tilbud kan organiseres som et tilbud med flere afdelinger, hvis afdelingerne samarbejder om at levere samme form for ydelser til forskellige målgrupper eller forskellige ydelser til samme målgruppe.

Det betyder efter Socialtilsyn Syds vurdering, at et tilbud – hvis den faglige kvalitet i øvrigt er fornøden – kan organisere sig med f.eks. en afdeling til kvinder efter § 109, en afdeling til mænd efter § 109 a og en afdeling til personer efter § 109 b.

Hvis det således er ministeriets hensigt, at der på tilbuds niveau skal være kønsadskillelse vedrørende §§ 109 og 109 a, bør det præciseres i loven.

Venlig hilsen

Peter Bjerregaard Andersen
Tilsynschef

Socialtilsyn Syd

Østerågade 40
5672 Broby
Tlf. 7253 1900
socialtilsynsyd@fmk.dk
www.socialtilsynsyd.dk
25-10-2023

Kontakt
Sissel Schmidt (sschm)

sschm@fmk.dk

+4572531964

Svendebjerggård den 31. okt. 2023

Høring: Udkast til Forslag til Lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

På Frelsens Hærs krisecenter og botilbud Svendebjerggård, er vi meget glade for, at mænd og LGBT+ kommer med i lovgivningen. Tak fordi I har taget dette vigtige emne alvorligt.

Dette har vi arbejdet for i mange år.

I de kommende punkter vil vi hovedsageligt beskrive, hvor vi er uenige, da vi kan tilslutte os det meste af høringsmaterialet.

De nye paragraffer: På Svendebjerggård er vi uenige i, at der bliver differentieret mellem mænd, kvinder og personer.

I følge Ligebehandlingsloven og Forskelsbehandlingsloven skal mennesker behandles lige, og det mener vi også bør gøre sig gældende i forhold til den kommende §109.

I forsøget på at afskaffe en ulighed skabes en ny ulighed.

I den nuværende høring bliver der lagt op til at lovgivningen bliver ændret, så §109 gælder kvinderne og deres børn, § 109a mændene og deres børn og §109 b personer og deres børn.

I oplægget til høringssvar argumenteres for, at kvinder kan få en ringere form for hjælp, hvis de sidestilles med mænd. Påstanden med, at kvinder kan komme til at få en ringere hjælp end mænd, hvis de sidestilles i lovgivningen, mener vi ikke, der er belæg for og ej heller er tidssvarende. Påstanden med, at der er flere kvinder end mænd, der oplever vold i nære relationer, retfærdiggør ikke, at mænd, kvinder og LGBT+ ikke kan sidestilles i lovgivningen. Påstandene er alt for spinkle til at bygge dansk lovgivning på.

Vi er ikke bekendte med andre steder i vores lovgivning, hvor vi opdeler mellem mænd, kvinder og personer.

Det vi dog er bekendt med er, at når vi kategoriserer mennesker, så er der en overhængende risiko for at denne kategorisering fører til forskelsbehandling med yderligere risiko for stigmatisering.

Oplægget til en revideret §109 er udarbejdet præcist med henblik på ligestilling i en lovparagraf, der udsprang af en forældet kønsforståelse. Vi mener, at tiden er inde til at gøre op med de forenkledte forståelser og sikre, at vores lovgivning beskytter og imødekommer os som mennesker, uden tilføjelser af et "a" og et "b" (-hold).

Kønsdimensionen i vold i nære relationer:

På Svendbjerggård undrer vi os over, at det kun er "flere interessenter og organisationer", der nævnes i høringen og at vores synspunkter ikke er kommet med.

Vi udfordrer et meget ensporet fokusområde på vold i nære relationer i Danmark.

Der argumenteres med, at der er dobbelt så mange kvinder, som mænd der oplever vold i nære relationer. I Danmark har kvinder haft lovmæssige rettigheder i mange år og det kan tænkes, at der på denne baggrund kan samles flere validerede data for kvinder, der oplever vold i nære relationer, end der kan for mænd i samme situation.

Det er først indenfor de sidste år, at det er lykkedes os at få skabt opmærksomhed på, at mænd også kan opleve vold i nære relationer. På trods af at der igennem tiden ikke har været det samme fokus på mændene, så estimeres det, at 1/3 af alle dem, der oplever vold i nære relationer, er mænd.

Når dette tal allerede nu forekommer at være så stort, så mener vi, at vi kan forvente, at data på antallet af mænd vil blive større i fremtiden. Ved at lovgivningen kommer til at være gældende for mænd, håber vi på, at skammen og tabuiseringen af dette vil medvirke til, at mændene i større grad vil bede om den hjælp, som de har behov for.

Professionelt og menneskeligt mener vi, at der er store omkostninger ved, at vi samfundsmæssigt hovedsageligt betragter vold i nære relationer ud fra et kønsdimensions perspektiv. At betragte et socialt problem ud fra blot ét perspektiv er meget imod den ellers gængse danske måde at anskue sociale udfordringer på.

"Voldfaglige indsætter": Det er vores erfaringer fra Svendbjerggård, at der er forskel på, hvordan de forskellige krisecentre definerer en "voldsfaglig indsats".

Da Svendbjerggård både hører under Servicelovens § 109 og § 110 oplever vi flere gange om året, at vi bliver ringet op af krisecentre, der spørger om vi har plads til en kvinde, da de på krisecenteret er færdige med den "voldfaglige indsats".

På Svendbjerggård mener vi, at netop boligsøgning, uddannelse og beskæftigelse også er vigtige elementer til at en kvinde, mand eller LGBT+ kan komme ud af et liv med vold og dermed efterfølgende leve et liv uden vold. På Svendbjerggård kan vi ligeledes opleve, at kvinder og børn på andre krisecentre kan blive rådet til at sygemelde sig, stoppe med at gå på arbejde og blive opfordret til at blive hjemme fra institutioner og skoler. Vi mener, det er meget vigtigt, at borgerne ikke mister deres funktionsevner, når de er indskrevet på et krisecenter. Ud fra vores perspektiver mener vi derfor, at en "voldsfaglig indsats" ikke kun handler om samtaler og behandling af volden; men også er en indsats, hvor der skal være fokus på de omstændigheder som sikrer et fortløbende liv med selvbestemmelse og autonomi (bolig, uddannelse, job, økonomi, fællesskaber – de kvalitetsmål, som i øvrigt er opstillet fra Socialtilsyn). Hermed støtter vi ønsket om en mere gennemgribende helhedsorienteret indsats i forhold til borgerne.

Blandede eller opdelte krisecentre: Vi er meget få krisecentre og botilbud, der både huser mænd, kvinder og LGBT+.

På Svendbjerggård har vi gennem mere end 30 år positiv erfaring med denne konstruktion. Vi kan være fleksible i forhold til, hvilke behov der er i samfundet og vi støtter borgernes udviklingsmuligheder ved at have et mere nuanceret syn på vold i nære relationer. Det er vigtigt, at der er plads til krisecentre, som ikke i hovedfokus tager udgangspunkt i det kønnede aspekt.

Det er vigtigt, at vores krisecentre afspejler det øvrige samfund, så borgerne under et ophold på et krisecenter kan holde fast i den normale hverdag.

Psykologtilbud til mænd, kvinder, LGBT+ og børn: vi oplever, at der er flere, der kan have gavn af et psykologtilbud et stykke tid efter et ophold på krisecenter. I følge nuværende lovgivning skal tilbuddet ydes, mens de er på krisecenter eller umiddelbart i forlængelse derefter. Det er ikke alle, der benytter tilbuddet på disse tidspunkter og vi har fået flere henvendelser fra kvinder, der først efter et års tid oplever sig parate til et psykologforløb.

På Frelsens Hærs krisecenter og botilbud Svendbjerggårds vegne

Randi Ringgaard Christoffersen forstander;

Vestre Landsret Præsidenten

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet
Stormgade 2-6
1470 København K

13. oktober 2023

Sendt pr. mail til lige@lige.dk

J.nr.: 23/45143-2

Sagsbehandler: Lars B Olesen

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet har ved brev af 6. oktober 2023 (sagsnr. 2023-3047) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn

Østre Landsret
Præsidenten

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet

10. oktober 2023

Sendt på mail til lige@lige.dk

J.nr.: 23/44938-2

Sagsbehandler: Rikke Søndergaard
Larsen

Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet har ved brev af 6. oktober 2023 (sagsnr. 2023-3047) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lov om ændring af lov om social service og forskellige andre love (Ligestilling af krisecentertilbud til mænd).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Porsbo